

SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Vítaz

ročník 28
Júl, August 2025
číslo 6

Eucharistia, posila pútnikov nádeje

Eucharistia, posila pútnikov nádeje

Nedávno sme slávili veľký sviatok Najsvätejšieho Kristovho tela Krví, sviatok ktorým sme sa vracali do večeradla kde nám Ježiš dal ten najväčší dar Eucharistiu. Tým to sviatkom sme ďakovali ale aj odprosovali.

Celý Kristov život, ako pozorujeme v evanjeliu, bol lámaním a dávaním svojho života pre nás. Ešte aj v posledných chvíľach pred smrťou Ježiš nemyslí na seba, ale na nás. Chce naše dobro, túži nám zanechať posilu. Preto pri poslednej večeri berie chlieb, láme ho a dáva, hovoriac: „Vezmite. Toto je moje telo!“ Potom berie kalich, vzdáva vďaky, dáva im ho a všetci z neho pijú. A hovorí im: „Toto je moja krv novej zmluvy, ktorá sa vylieva za všetkých...“ Na tomto mieste Ježiš objasňuje svojim učeníkom, že jeho telo a krv budú vydané v prospech mnohých - na odpustenie ich hriechov, pre ich vnútorný pokoj, pre ich šťastie. Ustanovuje tak Eucharistiu a pod spôsobom chleba a vína dáva nám na užívanie svoje telo a krv, ktoré slúži na rast v milosti a láske, ktoré je pomocou na našej životnej ceste. Ježiš prejavuje o nás úžasnú starostlivosť. Ponúka nám všetko, čo potrebujeme. Vedie nás k pravému kultu svojho tela. Ku kultu, ktorý oslobodzuje človeka, udržiava ho pri živote a zachraňuje pre život večný.

Eucharistia nie je odmenou za perfektný život. No určite je posilou pre každého, kto má dobrú vôľu meniť sa k lepšiemu.

d. o. Marek

Košice 13. 6. 2025, Vysviacka trvalých diakonov; snímka: Martin Magda

OBSAH

Úvodník 2

KATECHÉZA

Homília na 14. nedeľu v roku C 4

Homília na 15. nedeľu v roku C 5

Homília na 16. nedeľu v roku C 7

Narodeninový medailón 9

ROZHOVOR

Dušan Škurla 12

Homília, kaplnka v Doline 17

Kecharitomene 31. časť 21

SPEKTRUM MLADÝCH

Ahoj, deti! 23

Máš problém? (135. časť) 24

Okienko Mareka Rojaka 25

Trampoty v manželstve (192. časť) 26

Ohlášky, Stalo sa, stane sa 28

Prehľad úmyslov sv. omši 29-30

SNÍMKY

Titulka: M. Magda

Vnútoraná predná: M. Magda

Vnútoraná zadná: M. Magda

Vonkajšia zadná: M. Magda

SPEKTRUM**Vydáva:**Rímskokatolícky farský úrad
vo Vítaze pre vnútornú potrebu**Za vydanie zodpovedá:**

d. o. Marek Hnat so spoločenstvom redakcie

Jazyková úprava: Anna Blizmanová**Grafika:** Martin Magda sr.**Redakčný tím:** † d. o. Ján Biroš, Zuzana
Forišová, Lubica Gurčíková, Viktória Uličná,
Blažej Vaščák**Kontakty:** Tel.: 051/791 62 35e-mail: vítaz@rimkat.sk, spektrum@rimkat.skwww.farnostvítaz.sk

IBAN SK36 0900 0000 0050 3744 5647

Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.

Silné a dojímavé posolstvo pápeža Leva**XIV. (Roberta Prevosta):****Bratia, sestry...****Hovorím k vám.****K tým,****ktorí majú dosť škandálov...****zneužívanej moci...****mĺčania Cirkvi,****ktorá sa niekedy zdá byť
viac palácom než domovom.****Robert Prevost (pápež Lev XIV.)**

KATECHÉZA

Homília na 14. nedeľu v roku C
z prípravy kňaza + Jána Biroša

„Hľa, posielam vás ako ovce medzi vlkov“

Milí veriaci, dnešné evanjelium sme v týždni tiež počuli a to na sviatok sv. Cyrila a Metoda. Podobne ako Kristus rozosiela učeníkov po dvoch, aj slovanskí vierozvestcovia k nám prišli vo dvojici, aby sa vzájomne posilňovali, dopĺňali a pomáhali si. Od týchto dôb ďalej pokračuje služba robotníkov evanjelia, po stáročia prichádzajú noví kňazi s posolstvom o pokoji a blízkosti Božieho kráľovstva.

Každý pokrstený má účasť na Kristovom veľkňazskom úrade a v istom rozsahu je Pán Ježiš volaný ako robotník na hojnú žatvu. „Chodte!“, hovorí Kristus sedemdesiatim dvom. „Hľa, posielam vás ako ovce medzi vlkov.“ Áno, takýto je život kresťana, byť ovcou medzi vlkami. Je to ťažké, veľmi ťažké, ale keď nás posielajú Boží Syn, tak to má určite zmysel aj budúcnosť. On vie, čo robí, preto nešpekuluj, nekalkuluj čo a ako, ale len poslušne chod! Lebo len poslušný skutočne verí.

Na ceste za Ježišom a s Ježišom neplatia pravidlá ľudského zaistovania vlastnej existencie. „Neberte si mešec, ani kapsu, ani obuv.“ Nerobte to tak, ako iní ľudia. Odhodte všetko, čo druhí pokladajú za potrebné pre tzv. úspešný život. V Božom kráľovstve platia celkom iné pravidlá a merítka, než ktoré si dávajú tzv. úspešní ľudia.

Je úplne ľahostajné, či to ľudia budú chápať, alebo nie. Za-

iste, ísť životom bez mešca a bez obuvi, bez toho obvyklého ľudského zaistovania seba samého, bez toho všetkého, čo mnohí pokladajú za prvotné a dôležité, môže vzbudzovať súcitný úsmev nášho okolia. Ale nikto z tých, ktorí sa takto usmievať nemôže dať tak účinnú náplň a zmysel života ako je byť svedkom toho, že sa priblížilo Božie kráľovstvo. Ľudský život nie je žiadnou hračkou náhody. Má dobrý cieľ - áno, aj to k nemu patrí: pokoj a mier bez vojen, spravodlivosť, práva pre druhých, nasýtenosť všetkých. Pre túto úlohu stojí za to žiť. Toto poslanie je pravým bohatstvom života, hoci už všelijako osekaného a sklamaneho.

V evanjeliu nám Kristus neradí, aby sme sa postavili na roh ulice, ako sa to u nás niekedy robievalo a kázali, robili náboženskú propagandu, taktiež protiateistickú. To by bola strata času. Ide o niečo iné, o to: „Priblížilo sa Božie kráľovstvo.“

Pán Ježiš nechce, aby sme hlásali niečo iného, ale nechce ani, aby sme to robili inak ako On. Čím viac sa budeme od neho líšiť, tým väčšie bude nebezpečenstvo, že to bude zlé. Väčšina z nás pozná z prečítania románu alebo z filmu Dostojevského román „Zločin a trest.“ Vynikajú v ňom dve postavy: vrah Raskolnikov a dievča z ulice Soňa. Obe postavy sa behom svojho života ocitnú až na dne. Raskolnikov

zabil človeka. Nie je si vedomý svojej viny, odmieta, že sa dopustil čohosi zlého. Neverí totiž v Boha. Naproti tomu dievča z ulice Soňa o svojej vine vie. Verí v Krista a očakáva od Neho pomoc. Títo dvaja sa zbližia. Soňa nalieha na Raskolnikova, aby sa priznal k vine, prijal trest a napravil svoj život. Márne. Keď je Raskolnikov poslaný ako trestanec na Sibír, Soňa ide za ním. A teraz je zaujímavé, ako mu Soňa pomáha: nepropaguje svoju vieru, ani čítanie Biblie, nevykonáva na Raskolnikova nátlak. Nesie však jeho trest spolu s ním, stojí pri ňom v jeho kríži, aj keď on o jej pomoc nestojí. Nakoniec mu svojou prostou, jednoduchou vernou láskou pomôže k tomu, že sám požiadá o Bibliu, začíta sa do evanjelia a objaví jeho víťaznú moc a pomoc.

Dostojevského recept je aj receptom pre stretávanie sa kresťana so svetom. Nie je to stretnutie farizeja s hriešnikom. Tí dvaja sa vždy minú. Nie je to stretnutie misionára s pohanom. Tí dvaja sa často nemôžu pochopiť. Ale je to stretnutie hriešnika, ktorý si je vedomý viny a cez všetko Bohom milovaný, s hriešnikom, ktorý je tiež Bohom milovaný, ale ešte o tom nevie.

Ide len o to, aby bol kresťan nositeľom tejto istoty a stal sa jej živým odleskom voči druhým, aby tí druhí skrze nás poznali Krista, hoci ho sami ešte nevidia. Amen.

KATECHÉZA

Homília na 15. nedeľu v roku C
z prípravy kňaza + Jána Biroša

„Možno, že je to nástraha“

Milí veriaci,
myslím, že každá pani a každá slečna má vo svojej kabelke zrkadlo a viackrát cez deň sa doň pozrie. A vôbec, každý človek sa občas pozrie do zrkadla, pretože si dávame záležať na svojom zovňajšku. Lenže, náš zovňajšok nie je všetko. A my to dobre vieme. Preto nám Pán Ježiš stavia pred oči zrkadlo, v ktorom možno vidieť našu dušu, povahu, naše vnútro. Tým zrkadlom je jeho vynikajúce podobenstvo o milosrdnom Samaritánovi.

V tomto podobenstve sú znázornené štyri spôsoby, ktorými sa človek môže správať ku svojmu blíž-

nemu. Najprv podobenstvo spomína lotrov, ktorí ozbíjali a poranili osamelého chodca. To je jeden spôsob, ako sa možno správať k blížnemu.

Potom podobenstvo opisuje židovského kňaza a blízkeho kňazovho pomocníka, tzv. levitu, ktorí poraneného človeka obišli. Aj takto sa možno správať k blížnemu. A napokon je tam pochválený Samaritán, ktorý sa zlutoval na úbožiacom a pomohol mu z čirej lásky a zadarmo.

Aby sme sa v tomto Ježišovom zrkadle dobre videli, dôkladnejšie si všimnime židovského kňaza a levitu na jednej strane a Sama-

ritána na druhej strane. Keď prechádzali vedľa poraneného človeka židovský kňaz a levita, pravdepodobne si jeden aj druhý pomysleli takto: „Ja sa pri ňom nemôžem zastaviť, mám službu v chráme. Musím prísť na bohoslužbu presne.“ Alebo takto: „Možno, že je mŕtvy a keď sa ho dotknem, budem sedem dní nečistým a nebudem môcť konať bohoslužbu a to by bolo pre mňa riziko.“ Alebo takto: „Možno, že je to nástraha. Pristúpim k nemu, začnem ho dvíhať a priskočia ku mne z úkrytu lotri a ozbíjajú aj mňa.“ Čiže kňaz a levita si našli plno dôvodov, aby sa oslobodili od pomoci blížnemu.

25. 3. 2023, sv. prijímanie v Ovčí; snímka: A. Horváth

A práve takéhoto kňaza a levitu postavil Pán Ježiš do dnešného podobenstva evanjelia, aby nám kňazom a vám nábožným ľuďom nadelil názornú lekciu, podľa ktorej zďaleka nestačí, že človek je kňaz alebo kňazov pomocník, alebo že človek je nábožný a chodí do kostola, alebo že patrí do katolíckej Cirkvi.

Pán Ježiš hodnotí oveľa viac Samaritána. My by sme na naše pomery mohli povedať: Cigána, ktorý nezachovával náboženské predpisy, nechodil do chrámu a slušný človek sa s ním nedal do reči, lebo Samaritán bol menej cennou rasou. Pán Ježiš ho hodnotí vysoko, pretože sa skláňa nad poraneným človekom, obväzuje mu rany, ukladá ho na svoje zvieratá, vezie ho do hostinca a platí tam za jeho ošetrovanie. Za tento skutok lásky ho Pán Ježiš hodnotí vyššie než kňaza a levitu, ba dokonca nám ho stavia za príklad. Pravdaže nie tak, že by hovoril: „Buďte aj vy Samaritáni, čiže cigáni, čiže nezachovávajú náboženské predpisy, nechodievajte do chrámu a ak už, tak sa postavíte ku kostolu.“ Ale každému z nás, ktorí sme katolíci, ktorí sme nábožní a chodíme na svätú omšu, hovorí: „Choď a rob podobne!“ To znamená: „Nezastav sa iba pri svojej zbožnosti, pri svojej omši, pri svojom prijímaní, pri svojom ruženci, pri svojej modlitbe, lebo to samo o sebe nestačí.“ Veď vieme, že už ústami starozákonného proroka nebeský Otec vyhlásil: „Bridia sa mi vaše modlitby a žalmy aj obeť, keď nemáte lásky k blížnemu.“ A svätý Pavol v Novom zákone hovorí: „Keby som mal takú vieru, že by som hory prenášal a lásky by som nemal, ničím by som nebol.“

Spoznávate teraz, čo z toho vyplýva pre náš kresťanský život? Vyplýva z toho, že naša viera a nábožnosť nijako nemôže a nesmie obchádzať, zanedbávať, vynechávať, opomínať skutky lásky k blížnemu!

Taliansky spisovateľ Carlo Carretto píše vo svojej knihe „Listy z púšte“, že si ľahol na púšti na piesok a položil si pod hlavu deku, kým druhú zvinutú deku nechal vedľa seba. Voľajako zdiemol a v polosne má videnie. Zdá sa mu, že skala, pod ktorou leží, ho privälila, takže sa nemôže hýbať. Nevládze ani pohnúť rukou. A ďalej sa mu zdá, že pri ňom stojí starý človek, ktorý sa volá Khadu. Včera podvečer sa s ním stretol a videl ho, ako sa triasol od zimy a Carlo mu mal požičať deku, ale nepožičal mu ju. A teraz vo videní stojí starec pri ňom. Carlo by mu teraz rád požičal deku, čo ležala zvinutá vedľa, ale nemôže, lebo je priválený balvanom a nemôže sa pohnúť. A o tejto chvíli píše: „Prežívam muky očistca. Ohňom je pre mňa to, že nemôžem urobiť, čo som mal, mohol prv urobiť. Ustavične hľadím na nepožičanú deku a opakujem si: prečo som sa tak zle zachoval k blížnemu?“ Vidím, že som nezrelý pre ríšu lásky. Lebo nebo je stav lásky. Tam musí byť úplne zrelý v láske každý. Vidím, že ja, vynikajúci katolík, mám pred sebou ešte dlhú cestu, než sa vyzlečiem z egoizmu a sebecka a dozriem v láske. Ale viem, že Ježiš, ktorý z lásky zomrel za všetkých, mi na túto cestu podáva ruku. V ňom je moja záchrana...

Povedzte, milí bratia a sestry, asi koľko skál by ležalo na nás, vynikajúcich katolíkoch, keby za každý nevykonaný, opomenutý dobrý skutok nás privälila jedna ska-

la? Necítite v tejto chvíli, ako veľmi vážne musíme brať medziľudské vzťahy?

Zahľadme sa teda do Ježišovho zrkadla: chováš sa k človeku tak, že bezodkladne podriaďuješ jeho práva svojmu vlastnému prospechu? Vtedy si ako ten lupič, lotor v dnešnom evanjeliu. Alebo sa správaš k blížnemu tak, že si nachádzaš dôvody, ktorými sa dištančuješ od povinnosti pomôcť mu? Vtedy si ako kňaz a levita v podobenstve. Alebo sa správaš k človeku tak, ako väčšina „slušných“ ľudí, že pomáhaš niekomu, iba za peniaze, za plat, za nejakú protislužbu? Vtedy si ako hostinský v evanjeliovom podobenstve. Alebo napokon, správaš sa k blížnemu tak, že mu preukazuješ službu ako samému Kristovi a nič za to nečakáš, takže ťa niektorí ľudia na prvý pohľad posúdia, že si blázon? Až vtedy si ako Samaritán v podobenstve. A takého, presne takého ťa chce mať Pán Ježiš.

V dnešnom evanjeliu počujeme otázku znalca zákona: Kto je môj blížny? Možno si túto otázku kládeme aj my? A čo odpovedal Pán Ježiš? Blížnym je každý človek, zvlášť vo chvíli, kedy potrebuje pomoc. Na poslednom súde počujeme: Čokoľvek ste urobili jednému z mojich najmenších bratov, mne ste urobili. Je to dôvod k zamysleniu nad našimi medziľudskými vzťahmi.

Preto ho dnes prosme: „Pane, ty si nás dnes poučil, akí máme byť, ba dokonca si nám to ukázal sám na sebe a prikázal si nám: Nasledujete ma! Prosíme ťa, naplň nás svojím Duchom Svätým, duchom lásky, aby sa v našom srdci o niečo zdvihla hladina lásky. Amen.

KATECHÉZA

Homília na 16. nedeľu v roku C
z prípravy kňaza + Jána Biroša

„Len jedno je potrebné“

Milí veriaci,
v dnešnom evanjeliu je reč o
Marte a Márii. A predsa každý z
nás cíti, že je to vlastne reč aj o
nás samých. Aj my máme také
starosti, aj my sme takí ustaros-
tení ako Marta a preto aj nám
zníe poučenie Pána Ježiša: „Len
jedno je potrebné.“

Vysvetlime si to keď Pán Ježiš prišiel k týmto dvom sestrám, Mária si sadla vedľa neho a počúvala jeho náuku. Marta pripravovala pohostenie. Keby bola Marta konala svoju prácu na úrovni, bolo by všetko v poriadku. Keby bola Marta pri práci premýšľala takto: „Robím pre Pána Ježiša, robím to z lá-

sky k Pánovi Ježišovi. Pre Pána Ježiša mi nič nemôže byť ťažké, pre Pána Ježiša sa oplatí pracovať do úmoru. Ctím si Pána Ježiša tak, že pre neho pripravujem pohostenie. A moja sestra ho ctí tak, že pre neho otvára svoje srdce, svoju myseľ a rozjímam pri ňom. Každý si ho ctíme svojím spôsobom, obidve ho ctíme...“ Keby Marta takto chápala svoju prácu, Pán Ježiš by mal z Marty radosť. Lenže Marta zabudla konať svoju prácu pre Pána Ježiša, myslela pri práci len na seba samú. Vidíme to z jej slov, ktoré Pánovi Ježišovi povedala dosť prudko: „Pane, nedbáš, že ma sestra nechá samu obslu-

hovať? Povedz jej, nech mi pomôže!“ Pán Ježiš ju napomenul: „Marta, staráš sa a znepokojuješ pre mnohé veci, ale Mária si vybrala lepší podiel, keď počúva moju náuku. Lebo len jedno je potrebné na tomto svete - pozdvihnúť myseľ k Bohu, ako to urobila Mária.“

A toto poučenie platí aj pre nás. Vy by ste sa, bratia a sestry, mohli myliť, kedy ste si túto reč vysvetľovali tak, že Pán Ježiš pohŕda ľudskou prácou, odsudzuje starostlivosť ženy a hovorí ľuďom, aby zanechali pracovitosť, aby si klakli na kolená ako Mária a aby premýšľali o Pánu Bohu a modlili sa k Bohu. No Pán Ježiš to nehlása.

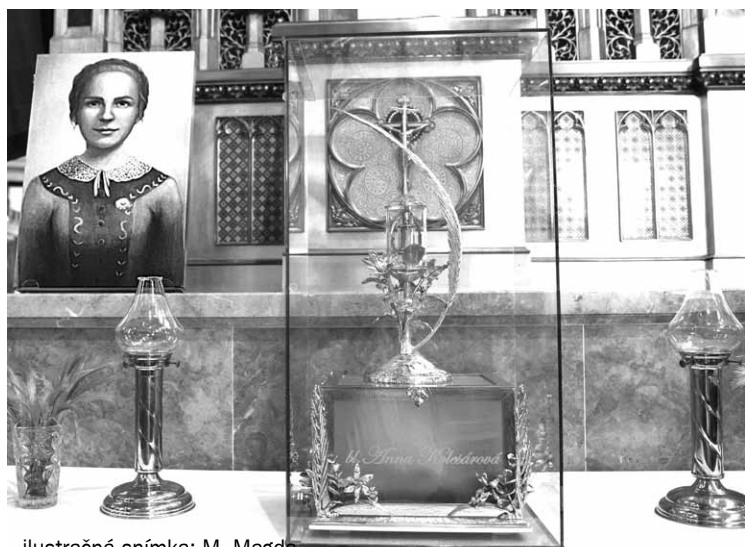

25. 5. 2025 - 1. sv. prijímanie v Ovčí; snímka: A. Horváth

Aj Marta mohla plniť to, za čo Pán Ježiš pochválil Máriu. Aj ona mohla pri svojej práci uskutočňovať to najpotrebnejšie, keby nebola myslela na seba, ale na Pána Ježiša. Vtedy by boli obidve splnili tú istú požiadavku, ale každá iným spôsobom. Veď Pán Ježiš nemohol učiť niečo také: zanechaj prácu a choď sa modliť!

Veď Pán Ježiš, Boží Syn, o sebe povedal, že prišiel na tento svet plniť Božiu vôľu. A my predsa poznáme vôľu Nebeského Otca z dejín stvorenia. My vieme, že Nebeský otec stvoril tento svet. Ale on ho nestvoril hotový, dokončený, dokonálny, on rozkázal ľuďom, aby ho dokončili svojou prácou. Keď čítate vo Svätom písme o stvorení sveta, tam nečítate, že by Pán Boh povedal: „Ja som stvoril svet a vy si teraz sadnite a rozjímajte o mne.“ Nič také sa tam nedočítate. Božia vôľa znie: „Vládnite nad zemou, podmaňte si ju, obrábajte ju, pracujte na nej...“ A keď Boží Syn prišiel na tento svet, mal zrušiť to, čo povedal Otec? Mal ľuďom povedať: Nestarajte sa o túto zem, nepracujte na nej, ale sadnite si a rozjímajte a modlite sa? To by bol Syn proti Otcovi. A preto úlohou človeka na svete je pracovať, aby tak zdokonaľoval Božie dielo, aby ho urobil ušľachtilejším, aby ho završil, aby ho skonkretizoval.

A tak každý človek, ktorý tu na svete koná akúkoľvek prácu, koná podľa Božej vôle, podľa Božieho plánu, podľa Božieho príkazu, či si to uvedomuje, alebo nie. Ale Pán Ježiš nám to prišiel povedať, aby sme si to uvedomovali. To znamená, aby sme pri práci, ktorú konáme, mysleli na to, že teraz som spolupracovníkom Nebeského Otca, teraz pokračujem v tom,

ilustračná snímka: M. Magda

čo Nebeský Otec začal, teraz konám vôľu Nebeského Otca.

A kto si toto uvedomí, toho práca je modlitbou. Ten plní pri svojej práci to, čo je najpodstatnejšie. Lebo to jedno je potrebné: POZDVIHNÚŤ MYSEL K BOHU.

Z dejín vieme, ako sa niektorí svätí pomýlili, keď hovorili: „Odrhnime sa od tejto zeme.“ Ako keby bola táto zem od diabla. Zem je predsa od Nebeského Otca. Odrhli sa od nej a postavili si vysoké stĺpy a na stĺpoch búdky a tam rozjíjali o Pánu Bohu. Ale čoskoro zbadali, že to nie je správne. Zbadali, že im čosi chýba. Spoznali, že toto asi nie je Božia vôľa, čítali Sväté Písmo a tam sa dočítali, že obrábajte a pracujte. Preto zišli zo stĺpov dolu a vytýčili si také heslo: „Modli sa a pracuj!“ (Ora et labora!)

A toto má byť heslom aj nášho života, keď chceme splniť to najpotrebnejšie. Len neurobme tú chybu, aby sme to podelili takto: Modliť sa v nedeľu a pracovať v pracovné dni. To musí byť spolu. To znamená, že nesmiem mať chvíľu bez modlitby a chvíľu prá-

ce. Podľa nauky Pána Ježiša má byť celý môj život jedným náboženským úkonom modlitby bez prestania.

Číže moja práca musí byť modlitbou. Bude modlitbou, keď splním tieto tri podmienky: po prvé, keď ju konám v zjednotení s Ježišom, po druhé, keď ju konám preto, že to Boh chce a po tretie, keď ju konám, ako to Boh chce.

Jeden duchovný spisovateľ tvrdí, že dnešné ľudstvo hreší herézou činu. To znamená, že ľudia stále niečo robia, po niečom sa zháňajú, stále nemajú čas a tým sa ich vnútro vyprázdňuje. Ľudia sú nespokojní, nekludní, niečoho sa boja. Prišli sme na svätú omšu a ako obvykle sme trikrát počuli Božie slovo. Započúvali sme sa do tohto slova, lebo zvlášť dnes nám radí ako sa stíšiť, upokojiť a najst si patričné miesto v živote.

A tak, rozídeme sa z dnešnej svätej omše poučení a povzbudení k takému životu, v ktorom budeme spíňať to najpodstatnejšie, čo si v dnešnom evanjeliu vyvolila Mária a potom Pán Ježiš pochválil aj nás. Amen.

Narodeninový medailón Františka Štofaňáka

Náš farník František Štofaňák sa 2. apríla 2025 dožil svojho životného jubilea 80 rokov. Keďže sme boli pozvaní na oslavu jeho sviatku, položili sme mu zopár otázok.

František, si dlhoročným členom Farskej ekonomickej rady a v mnohom si sa podieľal na chode farnosti. Porozprávaj nám, ako to celé vzniklo, že si sa začal viac angažovať vo farnosti.

Ja som vždy rád chodil do kostola, ešte za komunistov som chodieval pomáhať vtedajšiemu kostolníkovi nebohému Františkovi Štofaňákovi s údržbou svetiel a s malými drobnými opravami, čo sa týka elektroinštalácie. Po nežnej revolúcii, keď vtedajší pápež Ján Pavol II. vymenoval pre Slovensko nových biskupov, medzi nimi aj košického diecézneho biskupa Mons. Alojza Tkáča, tak som na jeho biskupskú vysviacku zorganizoval z našej farnosti autobusový zájazd do Košíc. Nebolo to v tom čase vôbec jednoduché, pretože to bolo len 4 až 5 mesiacov po páde komunistov v marci 1990 a súkromné podnikanie sa ešte len rozbíhalo. V tom čase sme ešte neboli farnosťou. Patrili sme pod farnosť Široké, boli sme jej filiálkou a správcom farnosti bol vtedy duchovný otec Jozef Dugas. Pri jednom z oznamov po nedeľnej omši duchovný otec oznámil, že kňazi dostali nariadenie od nového biskupa - zriadiť vo farnostiach farské ekonomicke rady. A keďže on až tak dobre nepozná ľudí od nás z obce, že si máme spomedzi seba vybrať zástupcov do tejto rady. Ľudia hlasovali a ja som bol jedným z tých, ktorých si zvolili. Bolo to v roku 1990. Prekvapilo ma to, pretože som to vôbec nečakal. Duchovný otec Dugas ma hneď poveril, že budem rozširovateľom kresťanského časopisu Posol, čo som robil až do konca roku 2024.

snímka: M. Magda

V čom spočívala tvoja práca vo farskej rade?

Fyzicky sme všetci členovia počítali financie z takzvaných „zvončekov“ a zbierok a, samozrejme, znamenalo to mať starosť o celý chod kostola, všímať si čo bolo treba opraviť, vylepšiť. Keď prišiel Svätý Otec Ján Pavol II. prvýkrát na Slovensko do Bratislavy na letisko Vajnory, tiež som zorganizoval autobusový zájazd od nás z obce. Náš kostol sv. Jozefa, robotníka mal byť slávnostne konsekrovaný, pretože to predtým komunisti nedovolili. Síce sme si v obci nový kostol postavili, ale konsekrovaný nebol. Urobil to až nový biskup nebohý Alojz Tkáč. Pri všetkých prípravách, ktoré sa konali pred konsekráciou, ma duchovný otec Dugas poveril, že mám privítať otca biskupa v mene všetkých veriacich. Ja som sa tej úlohy zľakol. Robil som vtedy na týždňovkách a po večeroch som si chystal uvítaciu reč. Bolo to v roku 1992. Okrem iného som v tej reči na záver vyjadril želanie alebo takú prosbu, aby náš kostol sv. Jozefa, robotníka sa raz stal farským kostolom. Podotýkam, že predtým si duchovný otec Dugas moju reč prečítal a nič nenamietal.

Pamätám si, ako otec biskup vtedy na konci svätej omše povedal, že momentálne kňazov nemá, pretože sa ešte len zaplňali a otvárali semináre a mnoho kňazov vtedy študovalo, ale že keď vydržíme štyri až päť rokov, že nám kňaza tu pošle.

Čo znamenalo pre ľudí v obci, resp. pre teba, keď otec biskup dal takýto verejný prísľub?

Znamenalo to pre nás veľa. Bol to prvotný impulz, ktorým sme si uvedomili, že keď chceme byť raz samostatná farnosť, budeme potrebovať v prvom rade farskú budovu, faru.

Najprv sme chodili po ľuďoch s otázkou, či súhlasia so stavbou farskej budovy, pretože to znamenalo nielen množstvo práce, ktorá bola z väčšej časti vykonávaná svojpomocne, ale aj zabezpečiť stavbu finančne, zbierkami od veriacich. Niektorí boli aj proti výstavbe fary, odznali aj také slová, že nám tu netreba ani faru, ani farára. Ale keďže drvivá väčšina - 90 % veriacich súhlasila a odobril to aj otec biskup, začalo sa so stav-

bou fary. Bol som prakticky pri každej práci. Síce som chodil na týždňovky mimo domova, ale soboty, dovolenku, keď som mal, to (niekedy aj cez týždeň) znamenalo pre mňa prácu na farskej budove. Tešil som sa zo všetkého, čo sme urobili. Keď bolo treba ísť urobiť zbierku po veriacich, aj na tom som sa zúčastňoval. Stavbyvedúcom bol dnes už nebohý Imrich Jenča, on stavbu prakticky riadil. Žiadna stavebná firma tu nebola, všetko sa robilo svojpomocne a bez nároku na odmenu. V dnešnej dobe si to už ani neviem predstaviť.

Keď ste dokončili farskú budovu, čo nasledovalo potom?

Koncom roka 1996 a začiatkom roka 1997 boli práce na fare prakticky na konci. Farská budova už stála, veriacim sa páčila a dnes je už neoddeliteľnou súčasťou panorámy obce. V júli 1997 k nám otec biskup, tak ako to bol slúbil, poslal kňaza. Nášho prvého, do novej samostatnej farnosti Jozefa, robotníka s filiálkou Ovie duchovného otca, dnes už nebohého Juraja Riška.

Ako si to prežíval ty osobne?

Veľmi som sa tešil. Až neskôr som si uvedomil, aké to bolo veľké Božie požehnanie. Boh tak krásne odmenil našu námahu, pretože duchovný otec Riško bol neuveriteľne horlivým kňazom, v tom najlepšom slova zmysle. Uvedomoval si, že je potrebné mnoho urobiť najmä po duchovnej stránke. Jeho homílie boli nádherné, začal sa venovať mladým, bol založený zbor Jubilate Deo vo farnosti, katechetická miestnosť bola naplno využívaná. Musím spomenúť jeho nočné piatkové adorácie. To bolo niečo úžasné. Ja som chodil v piatky domov z týždňovky, ale vždy som sa tešil na adoráciu. Vznikol náš farský časopis. Mnoho ovocia jeho duchovnej práce prakticky vidíme až dodnes.

Prebehla aj nová voľba do Farskej ekonomickej rady?

Áno. Po príchode duchovného otca Juraja do farnosti bola volená nová Farská ekonomická rada. Boli a sú tam ľudia, ktorých si zvolili veriaci a ľudia, ktorých si vybral duchovný otec. Mňa si zvolili veriaci.

Čo sa dialo ďalej z hľadiska tvojej angažovanosti vo farnosti?

Duchovný otec Juraj prišiel s ďalšou veľkou výzvou pre farnosť a to obnoviť starý kostolík sv. Ondreja na Vyšnom konci. Veľmi mu záležalo na tom, aby sa kostolík zachoval, pretože prakticky roky len chátral. Bola to obrovská výzva a práca. Opäť to bolo treba zabezpečiť aj ekonomicky, čo si vyžadovalo opäť chodiť po ľudoch a robiť zbierky. A nie vždy to bolo príjemné. Bola to výnimočná udalosť v našej obci. Starý kostolík sa takmer zbúral, zostali len obvodové múry, pretože strecha sa musela robiť nanovo. Veď určite si to všetci pamätáte. Dnes sme radi, že môžeme aj do starého kostolíka chodiť, že nám slúži. Myslím, že sme to veľmi všetci ocenili aj vtedy, keď sa v kostole sv. Jozefa robila rozsiahla rekonštrukcia - kúrenie, maľovalo sa, robili sa interiérové úpravy. Mohli sme mať slúžené sväté omše v starom kostolíku a nemuseli sme byť bez svätých omší. Pre mňa bola samozrejmosť, že som každý voľný čas bol pri prácach na obnove kostolíka. Okrem toho som chodil aj kosiť areál okolo kostola. Roky som čítaval aj ako lektor spolu s Martinom Magdom. Spomínam si, ako sa mi triasli kolená, keď som čítal prvýkrát pri ambóne. Možno si niektorí spomenú, že som mával ďakovné príhovory pre našich novokňazov pri primičných svätých omšiach.

Viem, že až dodnes pomáháš pri rozdávaní svätej eucharistie. Povedz nám, ako sa toto udialo v tvojom živote?

Bolo to, keď bol správcom našej farnosti duchovný otec Oliver Székely ako druhý kňaz v našej farnosti. Raz ma oslovil so žiadosťou, žeby si prial, aby som sa stal mimoriadnym rozdávatelom svätého prijímania. Necítil som sa hodným takej veľkej úlohy, ale duchovný otec ma povzbudil, aby som sa nebál. Tak ma otec arcibiskup listinou zo dňa 29. marca 2009 ustanovil mimoriadnym rozdávatelom svätého prijímania. Je to pre mňa veľké požehnanie. S vďakou, pokorou a bážňou k tomu dodnes pristupujem.

A čo služba kostolníka?

Áno, kostolníka som robil od 26. júna 2022 do 31. decembra 2024 spolu so Štefanom Krokusom, keď že potreboval zástup a chcel, aby na službu kostolníka boli dvaja ľudia. Tak ma duchovný otec Marek oslovil, či by som to nezobral. Môžem povedať, že služba kostolníka je nielen náročná, ale hlavne zodpovedná. Každému, kto si myslí, že je to len o zapálení sviečok pre oltárom môžem smelo povedať, že najjednoduchšie sa kritizuje, ale v skutočnosti je to o veľkej obete.

Na záver nám, František, povedz, čo ti práca na chode farnosti, to, že patríš do našej farskej rodiny

dala a čo ti vzala?

Keď som chodil do práce na tzv. týždňovky aj dvojtýždňovky, pretože som chcel zarobiť viac peňazí, zabezpečiť svoju rodinu, tak som tak trošku zanedbával aj sväté omše. Veď mnoho mužov to pozná. Robí sa často aj v sobotu aj v nedeľu, na omšu sa už nechce ísť. Ale cítil som v svojom srdci, že to nie je správne. Pocítil som túžbu niečo zmeniť, že to takto nemá byť. Ja som vtedy robil na atómovej elektrárni v Dukovanoch v Čechách. A tak som sa v jednu nedeľu vybral do okolia Dukovan a prišiel som k jednej kaplnke. Bola to kaplnka Panny Márie a tam som sa vrúcne modlil, aby mi Ona pomohla, aby som aspoň v nedeľu mohol ísť na svätú omšu. A keďže Panna Mária ako starostlivá mama nenechá svoje dieťa samé, tak sa mi naskytlo iné ubytovanie, bolo to priamo v meste Třebíč. Tým pádom som mohol začať v nedeľu chodiť pravidelne na svätú omšu. Pamätám sa, bolo nás na omši zopár ľudí, ale pre mňa v tom chráme bolo veľmi krásne a silné. Začal som sa pravidelne spovedať na prvé piatky. Môj život začal byť viac pri Bohu a preto som sa aj rád zapájal do chodu v našej cirkvi a aj vo farnosti. Chcel som touto svojou službou Bohu ďakovať a svojou námahou mu maličkým spôsobom vrátiť jeho starostlivosť o mňa a moju rodinu. A čo mi vzala? Nepovedal by som, že mi niečo vzala. Samozrejme námahu a silu, ktorú som vynaložil v prospech našej farnosti, nepočítam. Dnes už nevládzem tak ako kedysi, s rokmi ubúda aj sila a s tým nič nenarobím. Ja som Bohu vďačný za všetko, čo mi dal, tak ako sa to spieva v jednom žalme. Byť blízko oltára, byť na každej svätej omši, prijímať Eucharistiu, cítiť Božie odpustenie a milosrdenstvo, to je to, čo človeku dáva silu a čo aj mňa naplňuje šťastím a vďačnosťou.

Za naše farské spoločenstvo Ti, František, ďakujeme za tvoje úprimné slová a tiež za tvoju doterajšiu službu.

Ďakujem za rozhovor.

pripravila: M. Gondová

snímka: M. Magda

Rozhovor Dušan Škurla,

**rektor apoštolátu ochra-
ny života Košickej arcidi-
ecézy**

**Sedíme na fare s duchovným ot-
com Dušanom Škurlom, ktorý
nám predstavil apoštolát ochra-
ny života Košickej arcidiecézy.
Ste jej koordinátorom. Čo vás za-
ujalo u nás vo farnosti počas svä-
tých omší?**

No, je to celkom zaujímavá skú-
senosť. Tým, že s týmto súsoším
chodím po Slovensku dvanásť rok,
v každej farnosti je to veľmi oso-
bité. Trošku ma šokovalo, ale prí-
jemne, keď som vstúpil do kostola
trištvrté hodiny pred omšou, koľko
ľudí sa tu „valilo“, aby stihli začia-
tok ruženca. Neviem, aká veľká je
táto obec, ale prekvapilo ma, že je
ich tak veľa. Veľmi dobre sa mi tu
v týchto vašich priestoroch kázalo.
V Ovčí ma šokovala veľkosť kosto-
la. Vstúpil som do areálu, taký útlý
vchod, ale vnútri sa otvoril obrov-
ský priestor, to ma zaujalo. Musím
povedať, že som išiel v akomsi ča-
sovom chvate, detaily som nevní-
mal. Napríklad až teraz som si vši-
mol, že tu je kostol sv. Jozefa. Skú-
senosť v Doline bola skôr romantic-
ká, v takom voľnom prostredí. Bol
som napätý, ako sa mi bude táto
téma otvárať v takom prostredí.
Vidím, že časť ľudí stojí a musí sa
sústrediť. Zboka na nich fúka vie-
tor, troška vychádza slnko. Ale bolo
veľmi dobré ozvučenie, tak som cí-
til, že svojím slovom dokážem ob-
jať celý priestor, tak sa mi ľahko vy-

snímka: M. Magda

tvárala väzba na poslucháčov. Ho-
vorím za seba ako rečníka, dobre
sa mi tu komunikovalo.

**Sme obec cez 2 000 obyvateľov,
Ovčie má cez 700 obyvateľov.
Naša farnosť sv. Jozefa, robotní-
ka má cez 2 500 veriacich.**

Celkovo sa mi tá téma veľmi
dobre prednáša, lebo viem, ako
približne budú ľudia reagovať. Keď
to začnem prednášať, cítim, že ľu-
dia počúvajú veci, ktoré nepoču-
li. Viem, že prinášam nové infor-
mácie. Súčasťou alebo podmien-
kou dobrého príhovoru je, že prí-
hovor má človeka niečo nové na-
učiť. A viem, že hovorím pre nich
niečo nové, neopočúvané a pre-
to vzácne.

**Vnímal som, že častejšie by nám
tieto veci mal niekto porozprávať,**

**najmä nastupujúcim generáciám,
nastupujúcim manželom. Zo svo-
jej skúsenosti viem, že pre nás to
bolo tabu. Nikto nám nerozprával
ani o spoluzití, ani o sexuálnej eti-
ke, žili sme, kto ako vedel. Počú-
val som vašu homíliu a veľmi ma
oslovalo to odpustenie, lebo vždy
na konci sú ženy, cez nich sa dejú
veci, o ktorých ste hovorili.**

Tam je ešte rozmer istého napä-
tia, ktoré vládne v komunite, keď
sa to prezentuje. Ľudia sa cítia
trošku nesvoji, čo chcem povedať
k tej veci ja – kňaz. Nie sú naučení
ani v tom priestore počúvať takéto
reálie. A okrem toho majú v sebe
predsudky, že prídem tam s neja-
kým morálnym „valcom“ a všetko
prevalcujem, všetkých pošlem do
pekla. Nečakajú dynamiku tej pre-

zentácie, ako rozdelím zodpovednosť za tú tragédiu. Dôjde na nich veľká úľava, keď prezentujem, že žena je skôr obeť potratu ako činiteľ potratu. Čiže aj keď majú nesprávne nastavené očakávania alebo predstavy, dochádza k momentom prekvapenia, ale k takým uľavujúcim. Nejdeme biť, v podstate žena je už zbitá samotným potratom. My jej nepotrebujeme viac ubližovať, my ju potrebujeme skôr zdvihnúť.

Na druhej strane, aspoň ja som si uvedomoval, že my, milujúci muži našich žien, aj my sme pritom...

Tvárim sa, že sa nás to netýka. A je tam také celkom vzácné, že ukážeme nový štýl, že môžeme o sexualite hovoriť bez toho, aby sme zhrešili. V atmosfére, kde sa sexualita vždy spája s nejakou dvojznačnosťou. V škole sa napríklad žiaci vrtia, keď im hovoríme o sexualite, lebo oni sú obrazom toho, v akej mentalite žijeme: že to je niečo, o čom buď vieme hovoriť vulgárne alebo pre istotu nehovoríme. A medzi tým je tretia cesta, keď o tom hovoríme s úctou v kontexte Božieho slova ako o čomsi posvätnom. A toto je potrebné.

Vrátim sa k svojej generácii, keď nám nemal kto o tom rozprávať. Keď začali kňazi rozprávať o sexualite, bolo mi to cudzie, dokonca aj otcovia biskupi a na koniec aj Svätý Otec. Pre moju generáciu to bolo nezvyklé, že sme od kňazov počuli slovo sex. Niekedy to bolo uzatvorené doma v rodine...

V základe idem medzi ľudí s istým napätím. Niekde sú nejaké faktory spôsobujúce nervozitu, niekde sú neposedné deti, niekde až príliš vytvorím emóciu, že ženy plačú, mne je to nepríjemné a ja sa rozci-

tim. Alebo niekde môže byť faktorom to, že je na mňa prísny kňaz a povie: „Musíš skončiť do 50 minút.“ A tým vo mne vytvorí stres, že musím čosi zvládnuť a nielen aby som odkomunikoval, ale musím dávať pozor aj na hodinky. Takže sú rôzne faktory. Ale u vás nebolo nič také rušivé, také jednoduché, voľné prijatie. Prvá omša je také uvoľňovanie, druhá omša je najideálnejšia, tretia je už namáhavá.

Chcel by som sa Vás opýtať, odkiaľ pochádzate?

Som z okresu Vranou nad Topľou, obec sa volá Benkovce. Okres Vranov je geografickým stredom našej arcidiecézy. Benkovce sú na trase medzi Vranovom a Stropkovom, 6 km od hrádze Domaša, povodie Ondavy. Hoci už 27 rokov žijem Košiciach, myslím, že som dostatočne hrdý lokálpatriot. Máme tam aj rovinky, aj kopčeky, aj vodu. Jednoducho krása na každej strane.

Vaši rodičia?

Mama žije, má 72 rokov. Otec zomrel v roku 2018 ako 65-ročný. Chodím k mame raz do týždňa. Snažím sa jej pomôcť. Má dom, aj dvor, je aktívna v záhrade, treba tam niekedy mužskú ruku.

Máte ešte starých rodičov?

Starých rodičov už dlho nemám.

Boli tiež z Benkoviec?

Moja mama pochádza z gréckokatolíckeho prostredia, obec sa volá Rafajovce, vyššie smerom k Stropkovu, je to malé pútnické miesto. Vydala sa do Benkoviec, tam som prežil svoju mladosť, mal som veľmi krásne detstvo. V takých vzájomných a pokojných rodinných vzťahoch, bez konfliktov. Rád na to spomínam.

Súrodenci?

Mám jedného brata mladšieho o

rok a pol. Žije vo Vranove, má tri deti, prevádzkuje reštauráciu. Takže sme iba dvaja.

Kam ste chodili do školy?

Základná škola v Benkovciach, potom som išiel do Vranova na gymnázium. Keď som mal 16 rokov, bol rok 1990/91, bol som druhák na gymnázium, prežil som duchovné obrátenie alebo znovuzrodenie. Mal som šťastie na spolužiaka, spolusediaceho v lavici, ktorý bol evanjelikom. Ten mi kládol ťažké otázky. Viedol ma, aby som sa zamýšľal nad zmyslom života. Jednoducho bol vysoko nad priemerom triedy duchovne a dokázal ma tak štartovať, až ma naštartoval. Pamätám si, bolo to presne 21. júna 1991. Boli sme na školskom výlete na Sninských rybníkoch, keď mi podaroval Bibliu, vydal ju Tranoscus v Liptovskom Mikuláši. Bol som tou knihou taký unesený, že som ju v najbližších rokoch šesťkrát prečítal. Mama myslela, že ma zlanáril jehovisti. Čo sa mi stalo? Ja sám som nechápal. Dostal som vnútorný dar, mal som to rád, vnútorne som to prijímal, mal som hlad. Zrazu sa mi toľké veci pootvárali a zistil som, že to je tá kniha, z ktorej som počul na omši čítať. Predtým som nevedel, že to, čo sa číta na omši, je z tej knihy. Mne to nikto nevyvetľoval. Vedel som sa spovedať, potom som sa začal ešte horlivejšie spovedať. Bol to koniec druhého ročníka.

Takže tam bol začiatok vášho povolania od Pána?

Tak nejako, vtedy som objavil hodnotu viery. Prešli dva roky a končil som gymnázium. Bolo treba ísť ďalej, nevedel som, čo ďalej. Vtedy som asi od Boha dostal vnuknutie, že som si položil otáz-

snímka: Martin Magda

ku: „Ako by som mohol byť užitočný pre tento svet?“ To je dosť veľký výkon na 18-ročného chlapca. Ako som si ju položil, dostal som aj rýchlu odpoveď. Užitočný budem, keď budem kňazom. Bola jeseň, prvý polrok štvrtého ročníka. A už s tým som žil. Naozaj som dal prihlášku na teologickú fakultu, chcel som byť kňazom. Keď som to pocítil, išiel som za tým. Prijali ma. Bolo to v roku 1993. Na Spišskej kapitule ma neprijali, ale celý rok som žil s tým, že o rok tu zase budem. A naozaj to tak bolo. Ani raz som nezaváhal. Čakal som celý rok. V roku 1994 sa otvoril seminár v Košiciach, podal som prihlášku a prijali ma.

Takže vy ste v tej „váрке“ ako Paľo Hudák, +Juraj Riško?

Nie, keď som začínal, oni boli práve vysvätení za kňazov. Sú ako by o generáciu ďalej. V seminári

som prežil šesť rokov, ba osem. Ani raz som nemal pochybnosť, ani na sekundu. Bol som o tom vnútorne presvedčený. Ako keby ste hodili rybu do vody, tak som sa cítil v seminári. Tak som prežil tých osem rokov – 6 + 2, lebo som išiel na vojenčinu po treťom ročníku. Išiel som na ročnú skúsenosť do Spojených štátov. Vysvätili ma v roku 2002.

Ako to prijali rodičia?

Dobre. Keď som vstupoval do seminára, skôr s takým rozrušením, ale aj s vnútornou radosťou. Mama si poplakala, myslím si, že bola šťastná, žiaden odpor. I keď na nich padla zodpovednosť za všetko.

Primície vám urobili potom?

Jasné, vo veľkom štýle, bolo to krásne obdobie 90-tych rokov, kde bola revolúcia, republika sa rozdelila. Spoznal som Boha, nastú-

pil som do seminára, jednoducho bolo to obdobie rozkvetu. Ako keby aj ten spoločenský kontext tomu napomáhal, žilo sa z toho nadšenia, bolo to krásne.

Kedy prišla myšlienka ísť smerom ochrany života?

V seminári to boli iba také náznaky. Bol som taký „zažratý“ do toho seminára, že som veľmi nemal túžby robiť toto aj tamto. Oddal som sa semináru. Keď boli prázdniny, tak som žil prázdniny. Ale boli tam momenty, keď som išiel na pastoračný ročník do Spojených štátov v rokoch 1998/1999.

A kde ste boli?

V Clevelande. Je tam veľká slovenská komunita, je tam slovenský benediktínsky kláštor, išiel som tam. Mali tam strednú školu a v rámci tej strednej školy organizovali autobusový zájazd do Washingtonu na Národný pochod

za život, to je 22. januára. Zobrali aj mňa, že zoberú na výlet aj toho Slováka, nech vidí svet. Vtedy som zažil Národný pochod za život. Nikdy som nebol za potraty, ale ani nikdy som nebol nejak nadšený, že to má byť téma mojej angažovanosti. Bola to prvá skúsenosť, vtedy som celkom tak nedomyslel. Videl som tam jedného mnícha, staručkého Patricka, ktorý chodil každú sobotu ráno so svojou partiou proliférskou k blízkemu potratovému centru. Potom prišiel na svätú omšu k nám do kláštora na raňajky. Tak ma ako keby k sebe pritiahli, že sa so mnou rozprávali. Vlastne som ich obdivoval, šokovalo ma to, čo robia. Potom nastal zlom, keď som prišiel do Prešova v roku 2002 ako novokňaz na Sekčov. A tam bol jeden chlapec Peťo Fedorčák, maratónec, ktorý chodil každý piatok o pol štvrtej k starej pôrodnici v Prešove modliť sa. Chodil aj za mnou, či nepôjdem s ním. Ja som ho tri roky vytrvalo odmietal, úprimne, mal som vtedy farskú kanceláriu. Hovorím: „Peter, nedá sa...“ Tri roky to isté: „Nedá sa...“ Vtedy mi ťuklo: je tu človek, ktorý sa chodí tam postaviť... A potom ma preložili do UPC v Košiciach (2006-2009). Tam som stretol ľudí, ktorí doslova do mňa dobiedzali. Boli to ženy: „Podme v tej veci niečo robiť, akože dačo konajme proti potratom“. A tak prišiel moment 1. november 2009, keď tá pani, ktorá do mňa najviac dobiedzala, bola obchodnou zástupkyňou, mala služobné auto, hovorí: „Tak ideme“. Hovorím: „Ideme do Bratislavy, lebo tam majú svätú omšu za život a potom majú malú procesiu k pamätníku nenarodeným deťom.“ Tak som sa o tom dozvedel cez internet. Ešte som

nabalil na seba troch ďalších ľudí, aby sme vyťažili auto a išli sme piasť. Bol to silný zážitok. Po návrate sme sa rozhodli, že založíme občianske združenie „Deti svätej Alžbety“. Vzniklo na prelome rokov 2009 - 2010 v Košiciach. Taká malá komunita - dvaja pracujúci a dve študentky. Odvtedy som sa začal aktívne angažovať. Zároveň to bol rok 2009, kedy ma preložili z UPC za špirituála do kňazského seminára. Tak som išiel tak „dvojkofajne“ - ako špirituál v seminári som mal svoje povinnosti, ale zároveň som cítil silné vnútorné nutkanie, že musím v tej veci niečo robiť. Koná sa tu veľká nespravodlivosť, zabíjajú sa nevinné deti. Založili sme občianske združenie a od roku 2010 sme sa začali modliť pri starej nemocnici v Košiciach a robíme to doteraz. Postupne sa to rozrástlo. Teraz sme prítomní na ôsmich miestach v Košiciach. Pri šiestich potratových miestach a na dvoch miestach, kde sa robí umelé oplodnenie. Prvá naša veľká akcia bola 25. marca 2010, keď som zašiel za otcom arcibiskupom Tkáčom a pozval som ho, že budeme mať svätú omšu za život, aby bol celebrantom tej omše. On bol veľký prolifér. Prišiel na tú svätú omšu. Vznikla z toho tradícia - dvakrát do roka svätá omša za život v Košiciach. Veľká s biskupom 25. marca a novembrová dušičková oktáva. Už vtedy sa to rozbehlo. Prešli dva, tri roky a v Košiciach bol prvý národný pochod za život.

Takže prvý Národný pochod za život bol v Košiciach...

Išli sme za otcom biskupom Bernardom, bolo to v roku 2012, či by nepodporil takú myšlienku, že chceme urobiť Národný pochod za život. Aby to predniesol na KBS (Kon-

ferencia biskupov Slovenska), či nás nepodporia. Výsledkom rokovania bolo, že KBS to nielen podporila, ale vyhlásila Národný pochod za život. To znamená, že zobrala organizáciu na seba. To sme nečakali, ale prijali sme to - ideme do toho. A efekt nás prekvapil. Tých 70 000 či 80 000 ľudí, ktorí prišli, bol to šok..., nedalo sa predrať k pódiumu. To sme nečakali... Dá sa povedať, že od roku 2010 až doteraz sa tie aktivity len a len nabalujú.

No a toto súsošie bolo zostavené ako originál v roku 2010. Autorom je Martin Hudáček, žije v Telgárte, bola to jeho bakalárska práca. Mal kvôli tomu veľké problémy, lebo otvoril kontroverznú tému. Ale on je nábožný a aj bojovník, nevzdal sa. Originál súsošia je vo Vysokej nad Uhom. Toto je jeho druhý exemplár. Považuje sa za originál, lebo prvých pár kusov, ktoré vyjdú z prvej formy, sa považuje za originály. A duchovný otec Pavol Hudák v podstate prišiel s myšlienkou, že ľudia hovoria, že to pôsobí na nich uzdravujúco. Že by bolo dobré, aby bolo aj súsošie, ktoré putuje po farnostiach, lebo všetci ľudia neprídu do Vysokej nad Uhom. Tak sa to všetko zomlelo, že v podstate sme dali objednávku Martinovi Hudáčekovi a otec Pavol Hudák deň pred Národným pochodom za život 2013 toto súsošie priniesol a položili sme ho pódium. Zároveň vytvoril model, ako to pastoračne využiť. Stále to takto funguje, len to vylepšujeme. V podstate ideovým iniciátorom je Paľo Hudák. Ja som naplnil jeho víziu. To je jedna z foriem ako ja ten tzv. apoštolát ochrany života realizujem.

Máte nejakých spolupracovníkov alebo to ide všetko cez vás?

Posun nastal v roku 2014, Ná-

snímka: M. Magda

rodný pochod bol v roku 2013. Čítil som, že byť na dvoch stoličkách je neúnosné. S národným pochodom bolo vypätie a ukazovalo sa tolko nových ciest. Išiel som za otcom arcibiskupom a požiadal som ho, ponúkol som sa mu, že ak súhlasí, som ochotný venovať sa téme ochrany života na plný úväzok. Otec arcibiskup Bernard s tým súhlasil a od 1. júla 2014 zriadil Úrad pre apoštolát ochrany života. Mňa menoval ako koordinátora a uvoľnil ma z pozície špirituála v seminári. Čiže bol som na jednej strane v občianskom združení „Deti svätej Alžbety - aliancia za život“ a paralelne s tým vznikla cirkevná pozícia, ktorá predtým nejestvovala. Odvtedy prešlo už 12 rokov. Či mám spolupracovníkov? Áno, snažím sa vytvárať si spolupracovníkov na farskej úrovni. Momentálne ich mám približne 150. Ich úlohou je, aby zviditeľňovali vec ochrany živo-

ta na území farnosti. U vás vo Vítave je spolupracovníčkou Adriana Pacovská. Naša „Magna charta“ je Evangelium vitae - encyklika Jána Pavla II., napísaná v roku 1995. Hovorí, že nevyhnutná obnova kultúry života sa musí nastoliť predovšetkým v našich farnostiach. Naše farnosti sú preniknuté duchom kultúry smrti a tu musí začať obnova. To znamená: naše poslanstvo adresujeme v prvom rade do vnútra Cirkvi. Naším ľudom, ktorí ešte nie sú dostatočne evangelizovaní, ktorí ešte nemajú zvládnuté všetky kapitoly z Desatora, nehovoriac o bioetických témach. Čiže apoštolát ide maličkými krôčikmi a potrebujeme najprv apoštolovať do vnútra Cirkvi samých seba. Takže v základe prenášame informácie a materiály z centrál do periférií. Vy ste úplná periféria, ste koniec diecézy. Takže čo z toho, že mám kvalitne spracovanú brožúrku o hormonálnej antikoncepcii a jej devastáčnych vplyvoch, keď je to v mojom sklade. Tá brožúrka má byť v kabelkách dievčat, ale ja neviem roznieť brožúrku všetkým dievčatám. Preto sú tu spolupracovníci. Máme kvalitne vypracovanú duchovnú obnovu pre bezdetné páry, ale čo z toho, keď neprídu preto, že o nej nevedia? A nevedia preto, lebo ani plagát nevisel, nikto o tom nič nepovedal. To je tá sieť, aby sa šírilo dobro, lebo väčšina tých hriechov proti životu sa v podstate deje nie zo zlomyseľnosti, ale z nevedomosti. Ľudia nie sú zlomyseľní, len sú nepoučení, či z vlastnej viny, alebo z cudzej, to nechcem riešiť. Našou jednoduchou osvetou môžeme urobiť veľa dobra.

Keby sme neboli robili fasádu na fare, tak by tam ešte visel krásny plagát: „My sme za rodinu...“ Skúsme na záver ešte odkaz pre

našich veriacich, nejaké povzbudenie.

Povzbudzujem vás, aby ste sa modlili za poznanie, ako aj vy sa môžete stať budovateľmi kultúry života. Mnohí trpia pocitom, že sú neužitoční služobníci, že nič nedokážu, že v ich rukách nie je žiadna moc. A to je hlboký omyl. Spolupracujem s občajnými, biednymi, priemernými, podpriemernými ľuďmi, s ktorými, keď sa dáme do kopy, dokážeme veľké veci. V žltej papierovej skladačke s názvom „Modlitby za život“ sa nachádza

Modlitba obetovania sa chorého za záchranu nenarodených detí. Tá modlitba naznačuje, ako málo stačí. Už keď nič nevieš, môžeš svoju bolesť obetovať na ten úmysel. Páter Pio hovorí, že najväčšou tragédiou ľudstva je nevyužitá bolesť. Ľudia trpia a nevedia dať zmysel svojej bolesti, to znamená aj ležiac sa vie obetovať za zastavenie potratov, za zastavenie vojny v Izraeli, na Ukrajine. Môžeme tak veľa. Dnes sme si v kázni o tom hovorili, koľko dokáže urobiť človek slovami. Jedna pani mi hovorila, že

zachránila svoju sestru pred potratom tým, že jej povedala len jednu vetu: „Raz sa stretneš so svojím dieťaťom z tváre do tváre a keď sa ňa spýta, prečo si ma potratila, čo mu povieš?“ Táto veta stačila na to, aby sa tá žena rozhodla prijať svoje dieťa. Niekedy zavážia detaily. Treba to aj vnútorne pochopiť, tak Vás k tomu povzbudzujem. Aspoň sa za to pomodlite, aby ste vedeli, ako môžete byť pre túto vec užitoční. Amen.

Ďakujem za rozhovor.

prpravili: L. Gurčíková, M. Magda

Dušan Škurla

Súsošie uzdravenia (Homília, kaplnka v Doline)

Bratia a sestry, dnes sme si vypočuli slová Pána Ježiša: „Ten, čo sedí na tróne...“ Trónom v našom prostredí je i tento oltár, i táto stolička, na ktorej sedí celebrant a ktorý reprezentuje Krista. Ten, ktorý sedí na tróne, čiže Kristus, hovorí: „Hľa, všetko tvorím nové, všetko...“ To je proroctvo do budúcnosti. Všetko, to znamená aj to, čo sa nám zdá, že už sa obnoviť nedá. Keď sa pozrieme na seba do zrkadla, pomyslime si: „No, dvadsiatnik už zo mňa nebude.“ Ježiš hovorí: „Všetko tvorím nové.“ To je také radikálne, že k tomu ešte pridáva aj slovo, že „zotrie z očí každú slzu, už nebude smrti ani žiaľu, ani náreku ani bolesti viac nebude, lebo prvé sa pominulo...“, to staré sa pominulo. Skúsme v tomto zmysle chápať aj prítomnosť súsošia, ktoré je teraz vo vašej farnosti. Keď prišlo do vašej obce, tak najlepšie miesto, aké sme mu mohli nájsť, je práve pred obetným stolom. Tu pred stolom, ktorý prezentuje, pripomína, zviditeľňuje Krista, ktorý robí všetko nové. Na tomto súsoší sa vyobrazuje starý aj nový svet, starý aj nový život. Ten starý život pokazený hriechom, zatemnený smrťou, ale aj nádej nového života. Všimnime si teraz podrobnejšie, čo nám toto sochárske umenie hovorí do našej každodennosti, do tej tvrdej, krutej, bolestnej reality a skúsenosti, akou je umelý potrat, kde sa zdá, že je to beznádejná situácia.

Na jednej strane tohto súsošia vidíme ženu. Vidíte, že je vo farbe podstavca, je to farba hnedá, farba piesku, hliny, farba uponíženia človeka, ako bolo povedané na Popolcovú stredu: „Pamätaj, človeče, že si prach a na prach sa obrátiš.“ K tomu zodpovedá aj gestika ženy. Vidíme, že je na kolenách, uzavretá do seba. Má tvár vo vlastných dlaniach, ľahko si môžeme domyslieť, že plače. Je to žena, ktorá veľmi trpí, pretože podstúpila umelý potrat. Tá bolesť sa volá popotratový syndróm, zasahuje i telesnú stránku človeka, aj vzťahy, najmä psychiku. Popíšme aspoň niektoré prejavy: sebaobviňovanie, sebanenávisť, nočné mory, poruchy v príjme potravy, poruchy v sexuálnej oblasti, poruchy v komunikácii. Takéto ženy až sedemkrát častejšie spáchajú samovraždu v porovnaní s ostatnými ženami v populácii. Majú výročný syndróm, pamätajú si, kedy v roku boli na potrat a každý rok môže táto bolesť nanovo ožívať. Sú precitlivelé aj na malé podnety spojené s materstvom, atď. Dopodrobna je to opísané v knihe: „Zakázaný žiaľ“ od Theresy Burke. To sa súhrne nazýva popotratový syndróm.

Keď je to takto, môžeme sa, bratia a sestry, čudovať, prečo to žena urobí, že podstúpi umelý potrat, keď sa ľahko dočíta, je to verejne známe, že je to spojené s toľkými ťažkosťami, prečo to urobí? Pár takýchto žien som mal na poradenstve. Mal som pocit, ako keby som hovoril do steny, vôbec ma nevnímajúc, nakoniec som sa dozvedel, že išli na ten umelý potrat. Prečo sa to stane? Odborníci hovoria, že žena je tak silno nastavená na dávanie a na materstvo, že za normálnych okolností by to nikdy neurobila. Ale môžu byť také okolnosti, keď je ako keby životom pritlačená k stene, cíti sa na všetko sama a nevidí iné východisko zo situácie, tak to urobí. Ak je to tak, bratia a sestry, tak potom musíme uznať, že žena je najviac trpiaca po umelom potrate, ale vôbec nie je pravda, že je

najviac vinná. Najväčších vinníkov treba hľadať v jej blízkom okolí. To sú tí, ktorí spôsobili, že ona sa cíti na všetko sama, že sa cíti v bezvýchodiskovej situácii, pritlačená životom k stene. Poväčšine je to muž, manžel, partner, ktorý svojou ľahostajnosťou a nezáujmom, alibizmom, sebeckým spôsobí, že žena sa cíti na všetko sama. Môžu to byť aj rodičia tej ženy, mladej študentky, ktorí ju pritlačia k stene, že sa cíti bezvýchodiskovo a podstúpi umelý potrat. Vážnym faktorom môže byť lekár, ktorý tak ženu vystraší tým ako vysvetľuje výsledky tehotenského vyšetrenia, že sa cíti v bezvýchodiskovej situácii. Ona sa na neho obracia, aby bol pre ňu oporou a on ju straší. Často máme svedectvá o tom, že lekár aktívne navádza ženu k potratu. A potom sa stane tá tragédia. Ona si myslí, že vyrieši svoju situáciu tým krokom, ale všetko ešte viac skomplikuje. Teraz ešte viac trpí, nesie si ďalej bremeno, že ublížila vlastnému dieťaťu. Tak toto vyobrazuje žena na súsoší, vyobrazuje bolesť celej spoločnosti. Ak si pomyslíme, že od roku 1958, kedy boli legalizované umelé potraty, sa ich na Slovensku vykonalo viac ako milión a pol, môžeme konštatovať, že to zasiahlo každú jednu rodinu na Slovensku, ak chápeme rodinu ako viacgeneračný celok.

Na druhej strane súsošia vidíte dieťaťko. Dieťa je z iného materiálu, je také priesvitné, zo živice. Autor chcel naznačiť dieťa, ktoré tam malo byť, ale nie je, chýba, bolo potratené. V posledných rokoch je takýchto detí na Slovensku ročne okolo šesťtisíc. Obhajcovia potratov hovoria, že to je vynikajúci trend, ak si pomyslíme, že v polovici osemdesiatych rokov takých potratov bolo na Slovensku šesťdesiat tisíc takmer, to je desaťnásobný pokles. Môžeme byť spokojní so situáciou, keď ročne jedno malé mesto, lebo to je šesťtisíc, skončí v spaľovni biologického odpadu? Keby sme to prerátali na dni v roku, tak na jeden deň pripadne jeden malý autobus alebo jedna malá trieda. Keby taký autobus havaroval a deti sa pozabíjajú, prezident vyhlási štátny smútok. A ani by sme sa mu nedivili. Ale to sa deje denne, denne je zabíjajúci celý autobus... Samozrejme, že to je len špička ľadovca, tých šesťtisíc potratov, čo sa dostanú do štatistiky Ministerstva zdravotníctva. Napríklad nedostanú sa tam potraty spôsobené vplyvom hormonálnej antikoncepcie. Každá jedná tabletka na farmaceutickom trhu má aj tento potratový účinok. Prezентuje sa, že len bráni uvoľneniu vajíčka z vaječníka, ale žena nikdy neužíva antikoncepciu v laboratórnych podmienkach a niekedy k tomu uvoľneniu dôjde. Keď je pohlavne aktívna, dôjde k oplodneniu a takéto dieťaťko sa nedokáže uhniezdiť v stene maternice, pretože tá je vysušená vplyvom antikoncepcie. Tu nie sú zarátané potraty spôsobené tzv. núdzovou antikoncepciou, volá sa to ľudovo aj „tabletká po“. Na Slovensku sa ročne predá približne päťdesiat tisíc balení. Je to voľne dostupný preparát, silná chémia, ktorú má žena užiť do 72 hodín po pohlavnom styku. Tu nie sú zarátané potraty spôsobené tzv. vnúťmaternicovým telieskom. Za socializmu sa to volalo DANA, malo to znamenať Dobrá A Neškodná Antikoncepcia. Je to lož, je veľmi škodlivá. Je to plast alebo kov v tvare T, ktorý sa zavedie do tela ženy, do maternice a tam pôsobí aj mechanicky, aj chemicky, aby pôsobil proti uhniezdzeniu dieťaťka. Napokon nie sú tu zarátané potraty spôsobené procesom umelého oplodnenia. Moderne sa tomu hovorí aj asistovaná reprodukcia. Na Slovensku máme 14 takýchto centier, v Košiciach máme tri. To sú vlastne najväčšie fabriky na potraty, hoci sa zdá presný opak. Tam idú rodičia s príslubom, že získajú dieťaťko, ale nepovie sa im, že v tej snahe získať dieťa ešte viac ich detí sa zničí. Podľa toho, koľko sa hrubo povedané „vyrobí“ v jednom procese, v jednom cykle umelého oplodnenia – 4, 5, 6, 7... Odborníci odhadujú, že v tých tzv. kryobankách v tekutom dusíku v -198°C sa len na Slovensku nachádza od 50 000 do 150 000 embryí. Ich osud je veľmi nelichotivý. Skončia buď v kozmetickom priemysle alebo niekde v odpade. Mimochodom, kto z vás by si to chcel vyskúšať, že sa nechá zmraziť? Odsajú z vás vodu a ponoria vás do -198°C. Potom vás môžu rozmraziť a budete si to užívať so svojimi vnúťkami. Nikto sa nehlási? Aby sme nevyzerali ako pokrytci, toto, čo sami na sebe vyskúšať nechceme, hovoríme, že môžeme urobiť na nenarodených deťoch. A pritom nikto od nich nevypýtal ich súhlas, nemáme ich súhlas. To je, drahí bratia a sestry, tragédia umelých potratov, ktorú vyobrazuje dieťaťko na tomto súsoší.

Kto tieto deti oplakal? Už neplačeme za tých 70 rokov, už sme si zvykli žiť v tejto kultúre, že nám to netrhá žily, ako sa hovorí. Už je to súčasť našej mentality, hovoríme: „Tak to musí byť.“ Čo my môžeme urobiť tu, malí ľudia na vidieku? Môžeme zmeniť túto situáciu? Môžeme. Hlavne si uvedomme, že sme zodpovední za ten stav, aj keď každý môže urobiť len málo, ale spoločne dokážeme urobiť veľa. Sme zodpovední za ten stav. Týka sa nás to.

Vari sa nás netýka to, napríklad čo toto dievčaťko tu v prednej lavici pozerá v televízore a na internete? A ako tomu rozumie? Netýka sa nás to, aby sme jej včas a dobre hovorili o príprave na manželstvo, o hodnote predmanželskej zdržanlivosti, o hodnote panenstva? Veď predsa vieme, že z nezdržanlivosti sú tu umelé potraty, keď sa

extrémne chce spojenie a extrémne sa nechce plodenie aj za cenu ublíženia dieťaťu. Teda, že je to nedostatok čností, ktoré spôsobujú, že tu máme umelé potraty.

Vari nie je naša zodpovednosť to, koho si volíme v eurovoľbách, v parlamentných voľbách, v prezidentských voľbách, vo VÚC voľbách? Tam volíme ľudí, ktorí za nás a pre nás robia zákony. Ale robia ich v súlade s našimi hodnotami alebo proti našim hodnotám? My si máme vyberať ľudí - zákonodarcov a oni môžu veľa, keď prijímajú alebo rušia zákony.

Vari nie je naša zodpovednosť to, ako sa pri nás cítia tehotné mamičky? Tam u nás, odkiaľ pochádzam na strednom Zemplíne sa kedysi o tehotných hovorilo, že „je hrubá“. Počuli ste to? „Jak Cigánka, už tretí raz je hrubá, že sa nehanbí, len Cigáni majú tri deti“, takéto reči sa viedli vo vzťahu k tehotnej žene. Je to urážka aj tehotenstva, aj ženy, aj Rómov. Ako sa má tehotná žena cítiť, keď počuje na svoju adresu, že je hrubá a ešte k tomu aj výčitku? Je hrubé povedať takto tehotnej žene. Viete, čo chce počuť tehotná žena? „Nikdy si nebola taká krásna.“ A tiež: „Kedykoľvek budeš potrebovať pomoc, môžeš sa na mňa obrátiť.“ Veď predsa vieme, že z krásy tehotenstva sme my všetci na tomto svete. Žena, ktorá je tehotná, má právo cítiť sa medzi nami ako kráľovná a my všetci máme okolo nej obliehať. Ona zabezpečuje budúcnosť našej komunity. Nie je to starosta, nie sú to poslanci, nie je to farár, nie sú to futbalisti, nie sú to hasiči, nie sú to podnikatelia - je to tehotná žena. Bez nej vymrieme. My všetci jej máme byť v službách a to je naša zodpovednosť. Tu na úrovni bežnej obce budujeme buď kultúru smrti alebo kultúru života. Netreba ísť ani pred bratislavský parlament. Tu urobíme i smrť, i život a to už na úrovni našich slov, ako sa vyjadrujeme a to je naša spoluzodpovednosť. Možno si poviete, že ste si neuvedomovali súvislosti, ale od dnes by ste si ich už mohli uvedomovať, že ste faktor, ktorý posúva kultúru života alebo smrti.

Pozrime sa teraz, bratia a sestry, do stredu súsošia. Tam sa nachádza jadro jeho posolstva. Vidíme tam ruku vystretú od dieťatka k žene. Nie je to ruka zovretá do päste, žeby bola, je to len jemne vystretá ruka - pokus o dotyk. Ako keď princ prichádza k zakliatej princeznej, aby ju pobožkal a ona nanovo ožila. Tá ruka ukazuje na najväčšiu obeť umelých potratov a tou obeťou nie je dieťa, ale žena. Dieťa je síce mŕtve, ale žije v Bohu, kým žena žije, ale čosi v nej odumrelo. Ona je tak citlivá a tak nastavená na dávanie, že keď bola privedená k bodu, že ublížila vlastnému dieťaťu, niečo v nej sa zlomilo a poškodilo. Preto žena potrebuje najviac pomoci a preto je tu toto súsošie, preto ide z obce do obce, aby prinieslo túto radostnú zvesť.

Už nemusíš viac trpieť, dosť si sa doteraz natrpela, môžeš sa v živote nanovo nadýchnuť. Je pre teba liek. Ten liek má presné meno, volá sa - nekonečné Božie milosrdenstvo, sám Ježiš Kristus. Prijmi jeho lásku. Dovoľ mu, aby ťa objal, vystískal až tak, aby si precítila jeho lásku, aby si bola schopná sa poďakovať za túto jeho lásku a doslova si ju vychutnať. Už si toľko o tej láske počula, ale predsa ešte neprenikla do tvojho srdca a ty naďalej trpiš. Poznáme to zo spovednice, keď sa nám niektoré ženy opakovane už desaťročia vyznávajú z hriechu umelého potratu. Čo to je, toto vyznanie? Veď predsa už keď sa prvýkrát vyznala, Boh jej odpustil, načo to opakuje? No Boh jej odpustil už pri prvom vyznaní, ale ona toto odpustenie neprijala. Ona stále trpí, stále sa cíti vinná, ona nenávidí samú seba. A tým opakovaním vyznaním sa bičuje, vlastne tým hovorí: „Ja si nezaslúžim odpustenie, som večne vinná, musím trpieť do konca života.“ Taká, bratia a sestry, je táto bolesť. A preto je dôležité toto ohlasovanie. Boh ti odpustil, ale ty si ešte neprijala toto odpustenie. Prijmi toto odpustenie, prijmi úplne uzdravenie, ktoré ti prináša Ježiš. Čo to je, bratia a sestry, úplne uzdravenie? No najprv musíme pochopiť, čo je zranenie. Vnútorne zranenie spočíva vo veľkej skúsenosti nelásky. Potrat bola veľká neláska. Mama ublížila dieťaťu - mama sa hnevá na seba, muž nepodržal ženu - žena sa hnevá na muža, lekár podviedol a zvedol ženu k zlým rozhodnutiam - žena sa v skrytosti hnevá na lekára, žena sa hnevá sama na seba - samá neláska. V čom spočíva uzdravenie? V tom, že do tej nelásky „navozíme“ veľa lásky a keď bude lásky viac ako nelásky, bude uzdravenie. Tak si pomenujme, ktoré cesty vedú k uzdraveniu, teda cesty lásky, ktoré sme ešte nevykonali a je treba ich vykonať:

Prvá vec je **prestať sa tváriť, že to v tvojom živote nebolo**. Máme taký sklon, zabúdať - vytlačať z vedomia tie veci, ktoré sú nepríjemné, za ktoré sa hanbíme, ako keby neboli sa tváriť. Hovorí sa, že špinu hrieme pod koberec. Tak sa neuzdravíme. Uzdravenie nejde cez zabúdanie, ale cez rozpačovanie, teda tvárou tvár sa postav voči tej realite. Súčasťou mojej minulosti bol aj umelý potrat, bol aj spontánny potrat. Aj spontánny potrat môže byť prameňom veľkej bolesti, hoci tam nie je ten rozmer viny.

Druhý krok – **treba odprosiť a odpustiť**. Už si odprosila Boha v spovedi. Musíme skonštatovať, že muži majú

takú ťažkosť. My, muži, máme ťažkosť pokoriť sa a vyznať v spovedi, že áno, som spoluzodpovedný za ten a ten potrat, aj ja nesiem časť viny. Treba sa vyznať pekne pred Bohom v spovedi. Ale to nestačí, treba odprosiť aj naše dieťaťko. To je ďalšia radostná zvesť. Naše dieťa žije, ono má od počatia nesmrteľnú dušu a preto sa s ním môžeme rozprávať, preto sa mu prihovor. Ak išlo o umelý potrat, odpros ho. Ak išlo o spontánny potrat, tak vyjadrí aspoň túžbu po stretnutí s ním v nebi. Začni so svojim dieťaťom komunikovať. Tak isto je treba, aby muž prišiel k žene a aby ju odprosil za to, že ju nepodržal a žena, aby mu veľkodušne odpustila. Tak isto je treba, aby žena odpustila lekárovi, že ju nepodržal. Veľmi dôležité a ťažké je, aby žena odpustila sebe, aby si udelila odpustenie - „Odpúšťam si, mám právo robiť v živote chyby, keď je dosť milosrdenstva pre celý svet, bude aj pre mňa, odpúšťam si.“ Tak isto sa odporúča, aby rodičia svojim žijúcim deťom povedali to, čo sa v minulosti stalo, či išlo o spontánny alebo umelý potrat. Deti si vás za to budú veľmi vážiť, že ste im povedali celú pravdu. Lebo tá strata dieťaťa nie je len strata vášho dieťaťa, ale aj strata ich súrodencov a oni majú právo poznať celú svoju rodinu. Tu sa tak isto odporúča dopriať si slzy, ak máte túžbu plakať, tak plačte. Nie je pekné, keď muž zahriakne ženu a povie: „Prečo toľko plačeš? Už prestaň plakať.“ Muž je na to pri žene, aby žena sa mohla na jeho ramenách vyplakať. Lebo sme stratili dieťa a to nie je malá strata, preto môžeme plakať.

Tretí krok – **treba dať nášmu dieťaťku meno, pretože meno je láska**. Deti nemajú rady v škole, keď sa prezývajú. Keď si kúpime psa, dáme mu meno. Meno vyjadruje úctu a lásku aj náležitosť, pomenúvam ťa, čiže hovorím: „Si môj. Si moja. Preto v laviciach v kostole je množstvo lístčikov s nápisom: „Dieťaťko moje, meno ti dám...“ Počas týždňa vyberte svojmu dieťaťu, ktoré zomrelo pred narodením, meno a napíšte na ten lístok. V kostole pri súsoší je priesvitná krabica s ružovým nápisom: „Dieťaťko moje, meno ti dám...“. Počas týždňa tam vhodte lístok a konečne to bude veľký dôležitý akt, že ste dali svojmu dieťaťku meno. Ak neviete, akého bolo pohlavia, dajte mu dve mená - mužské a ženské: Peter a Mária a podobne.

Štvrtý krok - **treba naše deti pochovať, lebo hrob je láska**. Tieto deti sú azda jediní členovia našej spoločnosti, ktoré zostali nepochované. Sú kdesi na neznámom mieste. Ako ich môžeme pochovať, keď nemáme ich telá? No tak, že im urobíme symbolický hrob na prednej záhradke alebo na cintoríne pri ostatných hroboch našich príbuzných alebo aj v prednej obývačke. Urobte to formou nejakej žulovej tabuľky, kde napíšete meno dieťaťka, nejaký citát, ktorý vyjadruje lásku alebo letopočet, kedy zomrelo. A to bude pietne miesto, kde sa rodina stretá okolo svojho zosnulého príbuzného. Hrob je láska. Tu by som rád urobil poznámku, že od roku 2005 máme zmenu v legislatíve. Do roku 2005 bolo možné vyžiadať dieťa na pochovanie, len keď bolo ťažšie ako 1 kg. Ale od roku 2005 môžu rodičia vyžiadať dieťa na pochovanie, nech by bolo akokoľvek maličké. Vieme, že väčšina detí zomrie spontánne v prvých štádiách tehotenstva, v prvých týždňoch, keď je dieťaťko maličké ako zápalková krabička alebo tak, že sa zmestí do dlane. Vedzte, že rodičia majú takú možnosť. Zachovajte duchapriťomnosť, keď sa to stane. Požiadajte nemocnicu a nemocnica má povinnosť bezodkladne dieťa vydať. Duchovný otec má v knihe pohrebných obradov aj obrad pochovania dieťaťka, ktoré zomrelo pred narodením. A potom bude riadny cirkevný pohreb, lebo je to naše dieťa a my si naše deti pochovávame.

A napokon spomeniem piaty bod, ktorý vedie k uzdraveniu a to je **naša angažovanosť za záchranu nenarodených detí, za záchranu mám a otcov pred skúsenosťou potratu**. Každý z nás sa môže nejako angažovať a zachraňovať nenarodené deti. Proste Pána, aby vás osvietil, aby ste pochopili, ako to vy môžete robiť vo svojom najbližšom okolí.

Bratia a sestry, na záver si povedzme, ako vieme, že sme uzdravení? Uzdravený človek je ten, ktorý sa viacej teší z toho, čo Boh robí v jeho živote akoby bol smutný, z toho, čo on sám v živote porobil. Teda, aká emócia vo mne dominuje? Radosť z toho, že ma Ježiš zachránil alebo smútok z toho, že som zbabral svoju minulosť? Čo vo mne prevažuje? Nový vykúpený človek má radosť z toho, že ho Ježiš zachránil a kričí s tým veľkonočným chválospevom: „Ó, šťastná vina...“ Cez svoje chybné minulé kroky som pochopil, aký som krehký, keď sa nedržím Boha, ako veľmi Boha potrebujem a že Boh ma zachránil. Toto je nový človek. Toto robí Ježiš v našom živote, on všetko robí nové. V Ježišovi, bratia a sestry, sa každé ráno môžem nanovo zadívať na seba do zrkadla a môžem sa usmiať na seba, lebo som Ježišom zachránený. V Ježišovi moje dieťaťko žije, v Ježišovi sa so svojim dieťaťkom raz definitívne stretnem. A v tomto Ježišovi už teraz, ešte skôr ako sa s ním definitívne stretnem, môžem so svojim dieťaťkom láskavo, nežne, každodenne, láskyplne komunikovať, mať s ním živý vzťah. V Ježišovi sa kompletizuje a v láske uzatvára celá moja rodina. Taký veľký je Ježiš, ten ktorý z trónu hovorí: „Hľa, všetko robím nové.“ Amen.

Kecharitomene

31. Panna Mária sa k nám veľmi rada prihovára

Často nám hovorí: „Si môj/-a, si moje vlastníctvo. V každej chvíli máš byť taký/-á, akým/akou ťa túžim vidieť. Neboj sa, vždy budem blízko teba. Prebývaj stále pri mojom srdci na modlitbe a vtedy uvidíš, ako sa ti všetky záležitosti tohto sveta budú zdať vzdialené a bledé. Všetko ťa bude trápiť a nudiť, všetko, čo nie je mnou, tvojou Máriou, ktorá ťa túži mať v každej chvíli celého/-ú pri sebe. Cez tvoju ničotu prejavím svoju silu. Teraz potrebuješ veľa pokory, dôvery a modlitby. Prečo sa znepokojuješ, prečo sa trápiš? Prečo mi nechceš dôverovať? Dovoľ, aby som ti postupne budovala tvoju budúcnosť. Nerob si plán, nebuduj zajtrajšok.

Musíš si zvyknúť na iný spôsob myslenia a konania. Dovoľ, aby som cez teba pôsobila. Preto je také dôležité umrieť pre seba, zvyknúť si na utrpenie, na to, aby si bol nepochopeným, znevažovaným a trochu utláčaným. Ako ťa to bolí, však? Netrp príliš, synu, veď ťa milujem, veľmi milujem! Prebývaj pri mojom srdci a v každej chvíli nájdeš pokoj. Keď budeš so mnou, ja sama ti v každej chvíli poviem, čo máš robiť a vtedy tvoje činy budú vždy v súlade s mojou vôľou. Ja sama ťa vezmem za ruku a budeme všetko robiť spolu.

Aké je potrebné, aby som bola blízko teba. Som pre teba tak veľmi mamou, tak veľmi na teba žiarim. Zvykni si, že ťa budú prenasledovať, znevažovať, že ti nebudú rozumieť a vážiť si ťa. Treba, aby ťa to postretlo. Keď v sebe pocítiš vnútorný nepokoj, ktorý ti káže hovoriť sám sebe: „Prečo?!“ Je to nespra-

vodlivosť, musím bojovať za svoje práva, vtedy rýchlo odpovedz: „Chod preč, satan! Vari nemám piť z kalicha, ktorý mi pripravil Otec?“

A prebývaj pri mojom srdci na modlitbe. Tvoj život je taký drahocenný, že ho nemáš ani chvíľu márneť. Preto sa cvič v tom, aby si prebýval vo mne, v mojom srdci a aby si konal vždy a všetko so mnou. Myslieť môžu mysľou, vidieť mojimi očami, dotýkať sa mojimi rukami a milovať mojim srdcom. Sú chvíle, keď to cítiš konkrétnym spôsobom. Prebývaš so mnou na modlitbe a po nej cítiš, že všetko iné ťa nudi a trápi. Je to neobyčajný dar pre teba. Aj vtedy, keď sa rozprávaš, zabávaš, prechádzaš, si stále vo mne, lebo všetko konáš so mnou.

Tvoj život, duša, rozum, srdce, dobro, dokonca aj zlo, ktoré si spáchal a tvoje nedostatky – to všetko je moje. Všetko mi patrí. Urob takéto rozhodnutie: prebývaj stále, v každej chvíli v mojom Nepoškvrnenom Srdci na modlitbe, aby si bol mojou radosťou. Neobávaj sa ničoho, o nič sa netráp. Ja sama všetko urobím pre teba, lebo ťa milujem takou veľkou láskou, že si to nevieš predstaviť. Dám ti nový spôsob pozerania sa na veci. Budeš vidieť mojimi očami. Dám ti aj nový spôsob čítania. Budeš cítiť mojim srdcom. Tvoja schopnosť milovať a trpieť sa vtedy ohromne zväčší. A dám ti aj nový spôsob myslenia. Budeš zmyšľať Ježišovým a mojim srdcom. Budeš vidieť všetko v Bohu skrze Ducha múdrosti. Dám ti múdrosť srdca. Nemysli na seba. Ja sama sa postarám o teba. Vypočujem všetky tvoje prosby a splním tvoje najtajnejšie priania. Urobím, že budeš žiť len pre Ježiša. Budem ťa viesť za ruku pod lahodným vplyvom mojej inšpirácie.

Vždy som sa na teba pozerala s veľkou láskou. Vybrala som si ťa, keď si bol ešte malým dieťaťom. Vždy som ťa viedla za ruku. Nikdy som ťa neopustila, ani vtedy, keď sa diabol postavil proti tebe a vytrhol mi ťa. Bol si istý, že naveky zvíťazil. Preto si musel veľa vytrpieť. Musel si ísť v temnotách a opustenosti, v rozpakoch, že nepočujem tvoj plač a volanie o pomoc. Všetko sa však dialo v súlade s mojim veľkým plánom.

Teraz sa ti zdá, že už začínaš niečomu z toho rozumieť a tvoje srdce je veľmi radostné, ale to najkrajšie a najdôležitejšie ešte len príde. Vybrala som si ťa a pripravila na víťazstvo môjho Nepoškvrneného Srdca vo svete.

MUDr. B. Vaščák

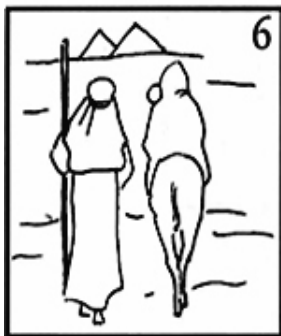

Úloha:

Prirad' vety k obrázkom.

Prísmená v zátvorkách ti vytvoria tajničku.

- Žena, hľa tvoj syn. (STO)
- Urobte všetko, čo vám povie. (KRI)
- Tvoju vlastnú dušu prenikne meč. (AS)
- Požehnaná si medzi ženami. (RI)
- Nájdete dieťa zavinuté do plienok. (AN)
- Zotrvávali na modlitbách spolu s Ježišovou matkou. (VI)
- Otvorili svoje pokladnice a obetovali mu dary. (VE)
- Syn môj, prečo si nám to urobil? (KU)
- Vstaň, vezmi dieťa i jeho matku a uteč do Egypta. (DIE)
- Hľa, služobnica Pána. (MÁ)

Ahoj, deti!

stránku pripravila: Viktória Uličná

Prichádza leto a s ním aj dlho očakávané prázdniny – čas oddychu a dobrodružstiev. Aj počas horúcich dní a bez školských povinností môžeš zostať blízko Ježišovmu srdcu. Vieš, že aj leto je plné krásnych sviatkov a svätcov, ktorí nám môžu byť vzorom? Pripomenieme si niekoľko svätcov, ktorí nás môžu počas leta inšpirovať, aby sme rástli vo viere, nádeji a láske aj mimo školských lavíc.

Sviatok svätých Cyrila a Metoda – 5. 7.

Svätý Cyril a svätý Metod boli dvaja bratia zo Solúna (dnešné Grécko), ktorých pápež poslal na našu zem, aby priniesli ľuďom vieru v Ježiša. Prišli na územie dnešného Slovenska v 9. storočí a sú známi ako apoštolí Slovanov.

Čo urobili také dôležité?

- Preložili Sväté písmo a bohoslužby do reči, ktorej ľudia rozumeli – staroslovenčinu.
- Vytvorili písmo hlaholiku, aby sa mohla písať kresťanská literatúra.
- Učili ľudí poznávať Boha, lásku a pravdu.
- Bránili slobodu viery a kultúru slovenského národa už v jeho začiatkoch.

Prečo ich oslavujeme?

Sú patrónmi Európy a Slovenska a vďaka nim sa kresťanská viera dostala medzi našich predkov. Ich odvaha, múdrosť a láska k Bohu aj k ľuďom sú pre nás vzorom aj dnes. Ukazujú nám, že každý z nás môže byť svetlom pre druhých – vo svojom jazyku, svojím životom, srdcom aj skutkami.

Slávnosť Nanebovzatia Prebлахoslavenej Panny Márie – 15. 8.

Tento deň je jeden z najväčších mariánskych sviatkov v Cirkvi. Veríme, že Panna Mária bola po skončení svojho života vzatá do neba s telom aj dušou.

Čo to znamená?

Mária, ktorá bola matkou Ježiša a ženou bez hriechu, dostala od Boha zvláštne privilegium – na konci svojho pozemského života nezomrela ako my ostatní, ale bola hneď vzatá do neba. Je to znak toho, aké veľké veci robí Boh pre tých, ktorí ho milujú.

Prečo je to dôležité aj pre nás?

- Mária je pre nás vzácny vzor čistoty, lásky a vernosti Bohu.
- Jej nanebovzatie nám pripomína, že aj my sme stvorení pre nebo – pre večný život s Bohom.
- Mária z neba naďalej oroduje za nás – ako milujúca Mama.

Ako môžeme tento sviatok osláviť?

- Účasťou na svätej omši (je to prikázaný sviatok).
- Pomodliť sa desiatok ruženca.
- Podakovať Márii za jej ochranu a poprosiť ju, aby nás vždy viedla k Ježišovi.

ilustračná snímka: M. Magda m

ÚVODNÉ MOTTO:

Múdri ľudia vedia, že pravá láska dokáže čakať.

Najlepšia a najkrajšia Božia cesta je nechať si sex až do manželstva. Je potrebné pomáhať mladým, aby žili v čistote, pokiaľ prijímajú naše rady. Ale verím, že modlitbou za nich nič nepokazíme.

Pornografia človeka ničí zvnútra

Ponúkam vám, mladí priatelia, jednu výpoveď mladého študenta. Tvrdí, že si nepamätá, kedy prvýkrát otrávil svoj život pornografiou. Najprv na takýchto obrázkoch alebo filmoch nevidel nič zlé, preto si nepriznal, že si ich sledoval. Medzi jeho spolužiakmi boli takéto filmy dokonca vnímané ako forma „vzdelávania sa v týchto veciach“ a masturbácia bola chápaná ako spoznávanie vlastného tela. Ich učiteľka výchovy k rodičovstvu presadzovala podobné názory, čo len utvrdzovalo väčšinu jeho spolužiakov v presvedčení, že masturbácia nie je nič zlé. Roky plynuli a on uviazol v tomto bahne, siahajúc po čoraz tvrdších obrázkoch a hľadajúc stále intenzívnejšie podnety. Keď sa nakoniec dozvedel, že pácha ťažký hriech a videl jeho dôsledky vo svojom živote, prvýkrát tento hriech vyznal v spovedi. Po sviatosti pokánia pociťoval veľký pokoj a radosť, no netušil, aká dlhá a trnistá je ešte pred ním cesta odvykania.

Ďalej pokračuje on sám: „Napriek úprimnej túžbe po zlepšení a odpútaní sa od hriechu som padol, no hneď som bežal k Ježišovi, ktorý ma čakal v spovednici. Niekedy sa mi podarilo zostať čistý niekoľko týždňov alebo mesiacov a inokedy iba pár dní. Teraz však už viem, že v tomto boji som príliš rátať so sebou a myslel som si, že sa „s tým nejako vyrovnám“. Príležitosti

na hriech som sa nijako zvlášť nevyhýbal – často som dlho sedel za počítačom a dúfal, že keď príde pokušenie, nejaké to zvládnem. V mojom živote bolo veľa neporiadku, ktorý som sa ani nesnažil upratať. Všetku svoju pozornosť a silu som sústredil na boj so závislosťou. Veril som, že je to len otázka pevnej vôle, rovnako ako prestať fajčiť.

Moja pýcha a sebeckosť ma ničili a čoraz častejšie som padal. Bol som z toho všetkého znechutený, cítil som hrozné výčitky svedomia a v mojom srdci bola prázdnota, ľútosť a smútok. Po každom ďalšom páde som cítil, že postupne strácam kontrolu nad sebou a že to, čo robím, je závislosť. Hľadal som vtedy pomoc a dozvedel som sa o Hnutí čistých srdiec. Pripojil som sa k nemu a čoskoro som dostal váš časopis. Jeho obsah mi premenil srdce. V tej chvíli sa začala moja cesta pomalého, ale hlbokého obrátenia od hriechu.

Myslel som si, že sa mi čoskoro podarí oslobodiť od tohto problému, ale satan ma nechcel pustiť, zožierali ma rúhavé myšlienky a predstavy. Keď som cítil napätie, nevedel som sa ho zbaviť iným spôsobom, len som sa obrátil na pornografiu, aby som si na chvíľu uľavil a zabudol na všetko, hoci neskôr to bolo ešte horšie. Cítil som, ako ma pornografia zvnútra ničí...

Vedel som však, že Ježiš na mňa čaká vo sviatosti pokánia

135
rubriku pripravuje
MUDr. Blažej Vaščák

a že ma miluje. Nerátal moje pády, len na mňa čakal ako na márnوترatného syna a podal mi ruku, aby ma po spáchaní hriechu zdvihol. Ošetril mi rany a dal mi nádej, keď mi chýbala. Pamätám si deň, keď som sa ráno zobudil a nemal som silu vstať a ísť na univerzitu, bolo to ako paralýza. Potom som mal samovražedné myšlienky, ktoré ma desili, pretože som mal a stále mám pre koho žiť. Teraz už viem, že to boli muky satana, ktorý ma chcel za každú cenu zničiť, prinútiť ma pochybovať o zmysle priznania (krátko po ňom často dochádzalo k pádom), pokračovať v boji a o tom, že raz budem žiť normálny život. Vtedy som sa bál, že by som mohol niekomu ublížiť, bál som sa sám seba a nevedel som sa vyrovnáť s tým, kto som.

Bolo pre mňa ťažké čo i len vstúpiť do kostola alebo sa modliť. Ale vedel som, že je to moja jediná záchrana. Bol som zúfalý a opakovane som chodil na spoveď. Veril som, že Ježiš mi odpustil, ale vôbec som to necítil. Po dlhom čase som

si uvedomil, že Kristus mi vtedy odpustil, no ja som si toto všetko odpustiť nedokázal. Donekonečna som sa odsudzoval a lutoval, prepadol som perfekcionizmu a škrupuliam.

Viem, že v situáciách, keď som mal pocit, že som na to všetko sám, bol Kristus najbližšie. Neopustil ma ani na chvíľu; niesol ma, keď mi chýbala sila a zachránil mi život. Momentálne som ôsmy mesiac trizvy a som vďačný za každý deň, ktorý som prežil čisto. Nedá sa to však dosiahnuť vlastnými silami, ale iba s Kristom. Nikdy nepoviem, že sa ma tento problém už netýka. Som slabý a všetku svoju biedu odovzdávam Ježišovi.

Postupne som pochopil, že k čistému životu nestačia úprimné úmysly, ale každý deň je potrebná veľká práca na sebe. V súčasnosti mám porno stránky na svojom počítači zablokované a snažím sa tráviť pri ňom čo najmenej času. Ani nepozieram televíziu neskoro večer. Mám svoj denný rozvrh s vyhradeným časom na modlitbu, prácu a oddych.

Ježiš chce pomôcť každému z nás. Dáva nám svoju lásku a milosrdenstvo zadarmo. Očakáva však prácu, konkrétne postoje a rozhodné odhodlania, aby sme odmietli všetko, čo nás od neho oddeľuje a vedie k hriechom. Nech sa nikto nevzdáva, aj keď je cesta náročná a riešenie v nedohľadne. Zostaňte s Ježišom, zverme mu celý svoj život a všetko a On si nás privinie k srdcu a ukáže nám cestu. Kristus je náš priateľ. Chce, aby sme mu všetko povedali, požiadali ho o radu a pozývali ho každý deň do svojho života. Dôverujme mu a zverme sa mu so všetkým.“

Vysvedčenie

1. júl. - dátum všedný i nevšedný. Začiatok nového mesiaca, začiatok „skutočného leta“, začiatok školských prázdnin. A veru - začíname prázdniny. Napätie z pohľadu na „výsledkovú“ listinu s nadpisom Vysvedčenie pomaly ustupuje. Ako mi povedal jeden môj známy, že vysvedčenie sa dá pomenovať aj podľa dosiahnutých známok. Sú žiaci, ktorí svoju usilovnosťou vybudovali gotické katedrály, lebo ich známky v podobe jednotiek sa veľmi podobajú na gotické veže katedrál. Niektorí svoje snaženie dokončili s nádychom blížiaceho sa leta, morských vln, lebo dvojka, keď sa pekne napíše, tak v sebe skrýva tú povestnú vlnku. No niektorí sa rozhodli, že budú obdivovať umelecký sloh – baroko. To znamená, že ich známky – rozumej trojky – sa podobajú buclatým anjelikom tohto umeleckého slohu. Sú dobrí. A pre niektorých sa hlad po vedomostiach začínajú vo „virtuálnej jedálni“ vedomostí. Znamka štvorka sama o sebe sa podobá stoličke. A tak, aby sa vedomosti menili k lepšiemu, je potrebné si nájsť kopy času pre to, aby sedenie na stoličke, kedy vedomosti sú dostatočné, sa po čase stali dobrými, po snahe aj s chválou, aby sa z nás stali milovníci gotiky. A boli sme výborní. Dnes, 1. júla že vraj je medzinárodný deň vtipov. Hovorí sa, že každý vtip bol stvorený v určitej konkrétnej situácii. Nedá sa vymyslieť, dá sa iba zažiť. So skúsenosťou, ktorá najprv sa zdá pre nás osobne ako historka, resp. strápanie sa. Ale už má v sebe „dušu“ vtipu, ktorá robí slová živými. Samotné vysvedčenie je prejavom snaženia sa nie iba niekoľkých dní, ale celých mesiacov. Keď sa nám chcelo, alebo sme nemali ani chuť. Nech vtip je korením k nášmu „dennému menu“ slov, myšlienok a skutkov. A ešte vtip na záver: Janko príde domov s vysvedčením. Otec sa pozrie na vysvedčenie, potom na syna a povie: "Janko, bude výprask." A Janko pohotovo povie: "Dobre, oci, poď, ukážem ti, kde býva učiteľka." ☺☺☺ inšpiratívne, radostné, zázračné leto.

mr herm

Správanie	I. polrok	II. polrok
	veľmi dobré	veľmi dobré
Prospech		
Vyučovacie predmety	I. polrok	II. polrok
Slovenský jazyk a literatúra	výborný	chválitebný
Anglický jazyk	chválitebný	chválitebný
..... jazyk	chválitebný	chválitebný
Matematika	chválitebný	chválitebný
Informatika	výborný	výborný
Fyzika		
Chémia		
Biológia	výborný	výborný
Dejepis	výborný	výborný
Geografia	výborný	výborný
Občianska náuka		
Náboženská výchova	absolvovala	absolvovala
Svet práce		
Technika	výborný	výborný
Hudobná výchova	výborný	výborný
Výtvarná výchova	výborný	výborný
Výchova umením		
Telesná a športová výchova	výborný	výborný

Trampoty v manželstve

pripravuje: MUDr. B. Vaščák

192. Manželská prísaha je kľúčom k šťastiu

Komu dnes veriť?

Napriek mnohým vzdorovitým tvrdeniam ateistov dnes na svete nie je a nikdy nebol ani jeden neveriaci. Jedinou otázkou je, komu alebo čomu človek verí. Každý do určitej miery verí lekárovi, automechanikovi, učiteľovi, kňazovi alebo policajťovi, ktorý riadi dopravu na križovatke. Mnohí ľudia dokonca veria aj notoricky známym lživým politikom, samozvaným liečiteľom alebo šikovne propagovaným zázračným liekom na všetky neduhy.

Každý by si mal položiť túto základnú otázku: Komu sa rozhodnem veriť a prečo? Je možné veriť veštcom, horoskopom alebo početným propagovaným poradcom, ktorí s udivujúcou pravidelnosťou nedokážu poctivo žiť a vybojovať vlastný život...? A tak ako vychovávať deti radí často rodičom rozvedená „autorita“, z ktorej sa vyklúje pedofil, súdnym znalcom v oblasti pornografie je človek, ktorý neustále píše do bulvárnych novin, atď. To vyvoláva otázku: Komu teda veriť? Najprv si stanovíme kritériá dôveryhodnosti.

Mala by to byť osoba, ktorá úprimne chce vaše dobro a ktorá je kompetentná (teda vie, čo je pre vás skutočne dobré). „Kompetentný“ človek, ktorý chce robiť biznis na úkor dobra niekoho iného, je smrteľne nebezpečný. Dokáže „kompetentne“ odborne klamať a rovnako odborne hrať na emócie. Koľko takto oklamaných ľudí prišlo o život, keď hľadali šťastie v drogách, sektách, v „slobodných“ sexuálnych aktivitách a toto mala byť

cesta k slobode a šťastiu.

Nebezpečné je tiež dôverovať človeku, ktorý síce úprimne túži po našom dobre, ale nie je dostatočne kompetentný. Koľko manželstiev sa rozpadlo v dôsledku láskavých, ale nesprávnych rád, ktoré často dávali vlastní milujúci rodičia. Z toho vyplýva, že plne veriť by sme mali len osobe, ktorá je dokonale milujúca (túžiaci po dobre) a absolútne kompetentná, teda ktorá neomylnie vie, čo je pre nás najlepšie.

Existuje niekto taký? Medzi ľuďmi nie! Takouto osobou je len BOH, ktorý je láska sama a miluje nás „až do zbláznenia“ (obeta na kríži je toho dôkazom). Boh ako Stvoriteľ neomylnie vie, čo je pre Jeho stvorenie najlepšie. Premýšľajme tak konkrétne a racionálne o tom, v koho a v čo sa naozaj oplatí veriť. Na čích odporúčaníach by sme mali stavať svoje šťastie.

Najväčšou múdrosťou a rozvahou je veriť Bohu. Jeho odporúčanie je jednoduché: „Milovať budeš Boha a svojho blížneho“ (Mt 12, 30 – 31). To je jediná a zároveň istá cesta k šťastiu. Rozšírená verzia Jeho odporúčania má desať bodov. Začína sa slovami: „Nebudeš mať iných bohov predomnou“ a končí sa slovami: „Nebudeš túžiť po manželke svojho blížneho ani po ničom, čo mu patrí“ (Ex 20, 1-17).

MANŽELSKÝ SÚHLAS:

Samozrejme, Pán Boh dáva ešte ďalšie pokyny ako kráčať k spasiteľnému šťastiu. Cirkev interpretuje Božiu vôľu tak, že dáva ešte

prísnejšie odporúčania v závislosti od zvoleného životného povolania. Pre manželov môže byť takouto neomylnou náповедou obsah manželskej prísahy. Skôr ako snúbenci vyslovia jej slová, kňaz im v mene Cirkvi položí tri otázky:

1. Rozhodli ste sa uzavrieť svätostné manželstvo... Je toto vaše rozhodnutie slobodné a úprimné?

Plné uvedomenie si dobrovoľnosti vstupu do zväzku v Cirkvi jednoznačne ukončuje akúkoľvek diskusiu o pravidlách a požiadavkách Cirkvi. Je bezpredmetné dohadovať sa: prečo nie potrat, prečo nie antikoncepcia, prečo nie rozvod...

2. Chcete zotrvať v tomto zväzku v šťastí i v nešťastí, v zdraví i v chorobe po všetky dni svojho života?

To, že snúbenci v okamihu pristúpenia k oltáru myslia len na šťastie, je normálne a psychologicky pochopiteľné. Vážne vyhlásenie a pevná vôľa vytrvať aj v nešťastí až do konca života však chráni pred pokušením utiecť, keď sa objavia ťažkosti. Je to základ nerozlučiteľnosti manželstva.

3. Chcete s láskou prijať a v katolíckej viere vychovávať potomstvo, ktoré vám Boh daruje?

Toto je otvorené vyhlásenie, obhajoba civilizácie života. „S láskou prijať“, teda s úprimnou starostlivosťou o dobro dieťaťa, nie o vlastné pohodlie. Muž, ktorý vyslovil tieto slová, prisľúbil Bohu, že nikdy nepripustí myšlienku na zabitie počatého dieťaťa, že bude s dieťaťom zaobchádzať ako s darom a nikdy nie ako s prekážkou lásky. Prisľub katolíckej výchovy je predovšetkým

záväzok dať príklad zrelého kresťanského postoja, riadiť sa v živote Desatorom a dať príklad pravidelného pristupovania k sviatostiam a praktizovaniu viery spolu s deťmi.

Pozrime sa na úžasnú istotu manželského šťastia, ktoré poskytuje realizáciu záväzkov, vyplývajúcich z plnenia prijatých vyhlásení. A to sú len predbežné otázky, príprava na to najdôležitejšie. Motto prísahy znie: "Slubujem ti lásku, vernosť a česťnosť v manželstve a že ťa neopustím až do smrti." Naplnenie týchto slov je neklamnou zárukou manželského šťastia.

"Oltárik" vo Vitáze; snímka: M. Masda

"Oltárik" v Ovci; snímka: E. Jenča

Ohlášky

- sobáš 16. augusta v Ovčí o 15.30 - **Denis Petruš**, syn rodičov Marka a Anny rod. Vaňovej, narodený v Prešove, bývajúcí v Hermanovciach a **Petra Kostelníková**, dcéra rodičov Jozefa a Zuzany rod. Sabolovej, narodená v Krompachoch, bývajúcá v Ovčí
- sobáš 30. augusta vo Vítaze o 15.00 - **Jakub Bakalár**, syn rodičov Tomáša a Emílie rod. Gidovej, narodený vo Svidníku, bývajúcí v Kukovej a **Karin Kurucová**, dcéra rodičov Františka a Martiny rod. Ungvarskej, narodená v Prešove, bývajúcá vo Vítaze
- sobáš 5. septembra vo Vítaze o 15.00 - **Tomáš Matis**, syn rodičov Jozefa a Miriam rod. Jurašekovej, narodený v Prešove, bývajúcí v Prešove - Šalgovíku a **Andrea Jenčová**, dcéra rodičov Štefana a Moniky rod. Dubeckej, narodená v Prešove, bývajúcá vo Vítaze

Stalo sa

- **27. 6. v piatok na sviatok Najsvätejšieho srdca Ježišovho bol záver školského roka „Te Deum“, ktorý deti zo Základnej a z Materskej školy vo Vítaze ukončili ďakovnou svätou omšou o 8.00 h**
- 29. 6. v nedeľu bola po sv. omšiach zbierka na Dobročinné diela Svätého Otca
- **30. 6. v pondelok bola v našej farnosti celodenná poklona; vo Vítaze začala od 9.00 do večernej sv. omše o 18.00, v Ovčí začala po rannej sv. omši o 8.00 do 15.00 h**
- 5. 7. v sobotu ráno o 5.00 vo Vítaze bolo požehnanie peších pútnikov na odpustovú slávnosť do Levoče
- **6.7. v nedeľu sa koná tradičná Levočská púť na Mariánskej hore pri príležitosti júlového sviatku Navštívenia Panny Márie; slávnostnú sv. omšu celebruje J. E. Mons. Nicola Girasoli, apoštolský nuncius na Slovensku**

Stane sa

- 19. 7. v sobotu sa uskutoční stretnutie členov modlitbovej skupiny sv. pátra Pia, zakončené adoráciou a Eucharistickým požehnaním po sv. omši; stretnutie je otvorené pre všetkých
- **19. 7. v sobotu o 10.00 bude na fare v katecheticknej miestnosti spoločná krstná náuka**
- 30. 7. v stredu v Ovčí po sv. omši o 18.00 si uctíme relikviu bl. Zdenky Schelingovej, ktorú máme v kostole
- **15. 8. v piatok slávime prikázaný sviatok Nanebovzatie Panny Márie so sv. omšou v Doline o 17.00 h**
- 16. 8. v sobotu sa uskutoční stretnutie členov modlitbovej skupiny sv. pátra Pia, zakončené adoráciou a Eucharistickým požehnaním po sv. omši
- **16. 8. v sobotu o 10.00 bude na fare v katecheticknej miestnosti spoločná krstná náuka**
- 23. 8. v sobotu bude o 12.00 na kopci Slubica sv. omša za dobrého počasia, inak bude presunutá
- **1. 9. v pondelok budeme pri sv. omšiach o 8:00 vo Vítaze a o 9:00 v Ovčí vyzývať Ducha Svätého - Veni Sancte na začiatku nového školského roka 2025/2026**

Prehľad úmyslov sv. omší - august

		Vítaz		Ovčie	
1. 8.	Piatok	18:00	za ZBP rodiny Kolárovej	17:00	70: Ružena Magdová a za jej rodinu
2. 8.	Sobota	7:00	za živých a mŕtvych členov RB		
3. 8.	18. nedeľa cez rok - C	7:30	za farnosť	9:00	60: Ignác Král
		10:30	za ZBP Štefana Iskru a jeho rodiny		
4. 8.	Pondelok				
5. 8.	Utorok	18:00	65: Bednadeta Pribulová		
6. 8.	Premenenie Pána	18:00	20. manž.: Martin a Gabriela Magdovci	17:00	† Jozef a Klaudia Kráľovci
7. 8.	Štvrtok	7:00	† Žofia Salanciová		
8. 8.	Piatok	18:00	† Tomáš a Mária, Ondrej a Barbora	17:00	† František, Žofia a Michal
9. 8.	Sobota	7:00	za ZBP Bohuznámej osoby		
10. 8.	19. nedeľa cez rok - C	7:30	za farnosť	9:00	50. manž.: Matej a Júlia Stašíkovci
		10:30	za ZBP zamestnancov a pomocníkov reštaurácie Armstrong		
11. 8.	Pondelok			18:00	† Roman Halko
12. 8.	Utorok	18:00	† Mária Forišová (výročná)		
13. 8.	Streda			18:00	70: Pavol Farkaš
14. 8.	Štvrtok	7:00	† Ondrej, Mária a sr. Samuela		
15. 8.	Nanebovzatie Panny Márie	7:00	za farnosť	18:30	† Štefan, Margita a Štefan
		17:00	v DOLINE - 55. manž.: Mária a Pavol Uliční (208)		
16. 8.	Sobota			15:30	sobáš: D. Petruš - P. Kostelníková
17. 8.	20. nedeľa cez rok - C	7:30	za farnosť	9:00	† Vincent Tkáč
		10:30	50. manž.: Bohuznámi manželia		
18. 8.	Pondelok	18:00	† František, Helena, Jozef, Mária a Štefan		
19. 8.	Utorok	18:00	za ZBP Heleny Mačugovej		
20. 8.	Streda			18:00	za ZBP Ignáca Kráľa a jeho rodiny
21. 8.	Štvrtok	7:00	† Štefan, Apolónia a Anna		
22. 8.	Piatok	18:00	† Vincent, Vladimír a Barbora	17:00	60: Jarmila Hudáková
23. 8.	Sobota	7:00	za ZBP rodín prístrešia „Vyhonská“		
		12:00	Na SLUBICI - † Jozef Grega, za záhradkárov a organizátorov		
24. 8.	21. nedeľa cez rok - C	7:30	za ZBP rodiny Čechovej a Miháľovej	9:00	25. manž.: Ján a Mária Berthótyovci
		10:30	za farnosť		
25. 8.	Pondelok				
26. 8.	Utorok	18:00	† Štefan a Mária Jurčišinovci		
27. 8.	Streda			18:00	† Ondrej, Mária, Ondrej a Juraj
28. 8.	Štvrtok	7:00	† Jozef, Helena, Andrej a Alžbeta		
29. 8.	Piatok	18:00	† Andrej, Mária, Jozef a Margita	17:00	† Štefan, Helena, Andrej a Viktória
30. 8.	Sobota	15:00	sobáš: J. Bakafár - K. Kurucová		
31. 8.	22. nedeľa cez rok - C	7:30	za farnosť	9:00	za zosnulých v rodine Vaškovej a Havrilovej
		10:30	† Richard Galdun		
1. 9.	Pondelok	8:00	Veni Sancte - za učiteľov a žiakov vo farnosti	9:00	Veni Sancte - † Anton, Matúš a Mikuláš Balogovci
2. 9.	Utorok	18:00	40: Bohuznáma osoba a za jeho rodinu		
3. 9.	Streda			18:00	† Jozef, Helena a Anna
4. 9.	Štvrtok	18:00	† Anna a Jozef Kovalovci, Františka a Vavrinec Balogovci		
5. 9.	Piatok	15:00	sobáš: T. Matis - A. Jenčová	17:00	† Jozef a Viktória Šimčíkovci
6. 9.	Sobota	7:00	za živých a mŕtvych členov RB		
7. 9.	23. nedeľa cez rok - C	7:30	za farnosť	9:00	za ZBP Róberta Uličného st. a jeho rodiny
		10:30	† Margita a Mária		

Prehľad úmyslov sv. omší - júl

		Vítaz		Ovčie	
7. 7.	Pondelok	7:00	† Valentín, Alžbeta a Imrich		
8. 7.	Utorok				
9. 7.	Streda				
10. 7.	Štvrtok				
11. 7.	Piatok				
12. 7.	Sobota				
13. 7.	15. nedeľa cez rok - C	7:30	70: Božena Štofaňáková a za jej rodinu	9:00	55. manž.: Cyril a Mária Kočíkovci
		10:30	70: Bohuznáma osoba a za jej rodinu		
14. 7.	Pondelok				
15. 7.	Utorok				
16. 7.	Streda				
17. 7.	Štvrtok				
18. 7.	Piatok	18:00	75: Pavol Stašík	17:00	40. manž.: Žofia a Jozef Bednárovci
19. 7.	Sobota	7:00	60: Pavol Novotný (38)		
20. 7.	16. nedeľa cez rok - C	7:30	50: Ján Kochan	9:00	za farnosť
		10:30	50. manž.: Pavol a Mária Kovalovci a za ich rodinu		
21. 7.	Pondelok	18:00	85: Oskar Pacovský		
22. 7.	Utorok	18:00	70: Martin Magda st.		
23. 7.	Streda			18:00	† Ján Jenča
24. 7.	Štvrtok	7:00	† Jozef a Helena Galdunovci		
25. 7.	Piatok	18:00	† Cyril Jenča	17:00	† Monika, Mikuláš, Štefan a Elena
26. 7.	Sobota	18:00	† Františka, Apolónia, Margita a Iveta	17:00	50. manž.: Matej a Veronika Balogovci
27. 7.	17. nedeľa cez rok - C (sv. Anna)	08:00	pri SV. ANNE - 40. manž.: Žofia a Anton Čechovci a za ich rodinu		
		10:30	pri SV. ANNE - za farnosť		
28. 7.	Pondelok	18:00	† Jozef a Anna Sirovičovci		
29. 7.	Utorok	18:00	60: Ľuboslav		
30. 7.	Streda (bl. Zdenka)			18:00	† Valent Šimčík
31. 7.	Štvrtok	18:00	† Barbora, Valent a Margita Jenčovci		

Prehľad úmyslov sv. omší na mesiac august je na predchádzajúcej strane č. 29.

Košice 13. 6. 2025, Vysviacka trvalých diakonov;
snímky: Martin Magda

1. 6. 2025, 1. sv. prijímanie vo farnosti Vítaz, snímky: Martin Magda